

RO

2023

20

Raportul special

Sprijinirea persoanelor cu dizabilități

Impactul practic al acțiunii UE este limitat

CURTEA DE
CONTURI
EUROPEANĂ

Cuprins

	Puncte
Sinteză	I-IX
Introducere	01-17
Cadrul de politică al UE pentru persoanele cu dizabilități	08
Roluri și responsabilități	09-13
Finanțarea din partea UE și din surse naționale pentru sprijinirea persoanelor cu dizabilități	14-17
Sfera și abordarea auditului	18-24
Observații	25-85
Comisia nu dispune de o imagine de ansamblu solidă asupra situației persoanelor cu dizabilități din UE	25-34
Definițiile și criteriile în funcție de care se acordă statutul de persoană cu handicap în statele membre nu sunt comparabile	26-29
Statisticile UE nu sunt comparabile cu cele bazate pe definiții naționale	30-34
Strategia 2021-2030 conține inițiative importante legate de incluziune, dar mai multe probleme majore rămân nesoluționate	35-69
Strategia 2021-2030 transpune principiile convenției în obiective specifice și în acțiuni operaționale	37-39
Strategia 2021-2030 abordează majoritatea deficiențelor identificate în evaluarea predecesoarei sale, dar mai multe probleme majore rămân nesoluționate	40-50
Inițiativele emblematice din strategia 2021-2030 care au fost auditate înregistrează progrese, dar impactul lor nu poate fi încă evaluat	51-60
Puterea exemplului: în calitate de angajatori, instituțiile UE dau dovadă de ambiție în ceea ce privește promovarea incluziunii persoanelor cu dizabilități, dar rezultatele demonstrate sunt limitate	61-69

Datele de care Comisia dispune cu privire la cuantumul fondurilor UE alocate pentru măsurile de sprijinire a persoanelor cu dizabilități sunt limitate 70-85

Cadrul de monitorizare pentru ambele perioade de programare nu permite evaluarea măsurii în care finanțarea din partea UE contribuie la îmbunătățirea situației persoanelor cu dizabilități 71-77

Condiția favorizantă orizontală și recomandările din cadrul semestrului european referitoare la finanțarea măsurilor pentru persoanele cu dizabilități în perioada 2021-2027 riscă să aibă un impact limitat 78-85

Concluzii și recomandări 86-94

Anexă

Inițiativele emblematice ale strategiei 2021-2030 și stadiul acestora

Acronime

Glosar

Răspunsurile Parlamentului European, ale Consiliului Uniunii Europene, ale Comisiei Europene și ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Calendar

Echipa de audit

Sinteză

I Aproximativ un sfert dintre cetățenii UE cu vârsta de cel puțin 16 ani au declarat că au o dizabilitate care le îngreădește activitățile cotidiene. UE și statele sale membre sunt părți la Convenția Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități, angajându-se să promoveze participarea egală a acestora la viața de zi cu zi. În acest context, UE a adoptat mai multe strategii menite să îmbunătățească viața persoanelor cu dizabilități prin sprijinul acordat statelor membre, cărora le revine responsabilitatea principală pentru politicile din domeniul incluziunii sociale, al ocupării forței de muncă și al educației.

II Auditul Curții a evaluat dacă acțiunile Comisiei au sprijinit în mod eficace persoanele cu dizabilități în statele membre. Curtea a examinat dacă criteriile de acordare a statutului de persoană cu handicap utilizate de statele membre permiteau recunoașterea reciprocă în UE. S-a examinat, de asemenea, dacă Comisia dispunea de o imagine de ansamblu solidă asupra situației persoanelor cu dizabilități din UE, bazată pe statistici comparabile. Curtea a evaluat modul în care a fost concepută Strategia UE privind drepturile persoanelor cu handicap 2021-2030. De asemenea, s-a analizat modul în care cinci dintre instituțiile UE, în calitate de angajatori, au sprijinit includerea persoanelor cu dizabilități în forța lor de muncă. În plus, Curtea a examinat dacă finanțarea din partea UE pentru perioadele de programare 2014-2020 și 2021-2027 a fost direcționată în mod eficace către nevoile persoanelor cu dizabilități și dacă acest lucru a făcut obiectul unei monitorizări.

III Curtea se așteaptă ca auditul său să contribuie la evaluarea la jumătatea perioadei a strategiei 2021-2030 și a finanțării pentru perioada de programare 2021-2027. Parlamentul European a sugerat în mai multe rânduri Curții să desfășoare un audit pe această temă.

IV Curtea a concluzionat că impactul acțiunilor UE de sprijinire a persoanelor cu dizabilități a fost limitat. În ansamblu, valorile indicatorilor principali privind egalitatea pentru persoanele cu dizabilități nu s-au îmbunătățit în mod semnificativ în ultimii ani. Curtea a constatat, de asemenea, că criteriile utilizate pentru acordarea statutului de persoană cu handicap erau diferite de la un stat membru la altul și depindeau de modul în care autoritățile descentralizate din fiecare stat membru le interpretau. Reconcilierea statisticilor obținute pe această bază cu datele de la nivelul UE provenite din anchete în cadrul cărora participanții își declarau ei înșiși statutul de persoană cu handicap nu era întotdeauna posibilă. Curtea a identificat, de asemenea, unele deficiențe în statisticile UE în ceea ce privește acoperirea, frecvența și nivelul de detaliere (granularitatea). Aceste diferențe sub aspectul datelor pot submina recunoașterea reciprocă a statutului de persoană cu handicap în UE.

V Strategia UE privind drepturile persoanelor cu handicap pentru perioada 2021-2030 stabilește obiective și priorități de acțiune ale UE în mai multe domenii, cum ar fi accesibilitatea, drepturile cetățenilor, calitatea vieții, accesul egal și nediscriminarea și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap. Ea abordează majoritatea deficiențelor identificate în strategia europeană 2010-2020 pentru persoanele cu handicap. Totuși, mai multe probleme importante care intră, cel puțin parțial, sub sfera de responsabilitate a Comisiei rămân nesoluționate: corespondența dintre strategia 2021-2030 și finanțarea din partea UE este încă slabă; nu a avut loc deocamdată o revizuire a tuturor actelor legislative importante ale UE pentru a se evalua gradul de conformitate cu convenția, iar legislația relevantă privind drepturile persoanelor cu dizabilități stagnează.

VI Strategia 2021-2030 include inițiative noi menite să amelioreze situația privind recunoașterea reciprocă a statutului de persoană cu handicap (cardul european pentru dizabilitate) sau să mărească rata de ocupare pe piața forței de muncă a persoanelor cu dizabilități (Pachetul privind ocuparea forței de muncă pentru persoanele cu dizabilități). De asemenea, prin strategia 2021-2030, Comisia se angajează să dea un exemplu în ceea ce privește promovarea includerii persoanelor cu dizabilități în forța sa de muncă, iar instituțiile UE sunt invitate să urmeze exemplul Comisiei. Impactul inițiativelor nu poate fi însă deocamdată evaluat.

VII Potrivit Curții, cadrul de monitorizare al Comisiei nu a fost conceput astfel încât să furnizeze informații cu privire la măsura în care finanțarea din partea UE a contribuit la îmbunătățirea situației persoanelor cu dizabilități atât în perioadele de programare 2014-2020, cât și în perioadele de programare 2021-2027. Programele din cadrul politicii de coeziune nu includ o categorie de cheltuieli care să vizeze în mod specific sprijinul pentru persoanele cu dizabilități. Legislația UE pentru perioada 2021-2027 a introdus noi cerințe, și anume condiția favorizantă orizontală privind implementarea Convenției ONU și recomandările rezultate din procesul semestrului european. Totuși, este posibil ca acestea să nu aibă decât un impact limitat asupra îmbunătățirii modului în care finanțarea din partea UE este direcționată către nevoile persoanelor cu dizabilități.

VIII Pe baza acestor concluzii, Curtea recomandă Comisiei:

- (a) să obțină mai multe date privind situația persoanelor cu dizabilități, care să fie comparabile sub aspectul acoperirii, al frecvenței și al granularității datelor, pentru a constitui una dintre bazele pe care să se măsoare impactul și eficacitatea politicii UE care vizează asigurarea unor drepturi egale pentru persoanele cu dizabilități;
- (b) să revizuiască în mod progresiv legislația relevantă a UE pentru a evalua gradul de conformitate cu Convenția ONU și să ia măsuri adecvate cu scopul de a sprijini Consiliul în adoptarea Directivei privind egalitatea de tratament; și
- (c) să ia măsuri pentru a facilita recunoașterea reciprocă a statutului de persoană cu handicap în UE, respectând totodată principiul subsidiarității și pe cel al proporționalității.

IX În plus, Curtea recomandă instituțiilor UE să măsoare progresele pe care le fac în includerea persoanelor cu dizabilități în forța lor de muncă și să raporteze periodic cu privire la acest aspect pentru a demonstra modul în care dau un exemplu.

Introducere

01 Convenția Organizației Națiunilor Unite privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități (denumită în continuare „convenția”), adoptată în decembrie 2006, definește conceptul de dizabilitate mai degrabă în sens larg: „[p]ersoanele cu dizabilități includ acele persoane care au deficiențe fizice, mentale, intelectuale sau senzoriale de durată, deficiențe care, în interacțiune cu diverse bariere, pot îngreuna participarea deplină și efectivă a persoanelor în societate, în condiții de egalitate cu ceilalți”¹. În cuprinsul prezentului raport, se va utiliza preponderent termenul „persoane cu dizabilități”, în conformitate cu convenția.

02 În 2021, o anchetă a Eurostat a arătat că aproximativ 25 % dintre persoanele cu vârsta de cel puțin 16 ani din UE au declarat că au o dizabilitate din cauza căreia se confruntă fie cu limitări severe, fie cu unele limitări (a se vedea [figura 1](#)). Acest procent reprezintă aproximativ 87 de milioane de persoane, inclusiv peste 24 de milioane de persoane care consideră că au una sau mai multe dizabilități severe². Datele pentru 2021 nu includ și persoanele cu dizabilități aflate în îngrijire instituționalizată (estimate la peste 1 milion de copii și de adulți cu vârsta sub 65 de ani și la peste 2 milioane de adulți cu vârsta de peste 65 de ani)³.

03 Ancheta a scos la lumină totodată diferențe semnificative între statele membre. De exemplu, prevalența limitărilor de lungă durată autopercute variază de la 16,7 % în Malta la 37,1 % în Letonia (a se vedea [figura 1](#)).

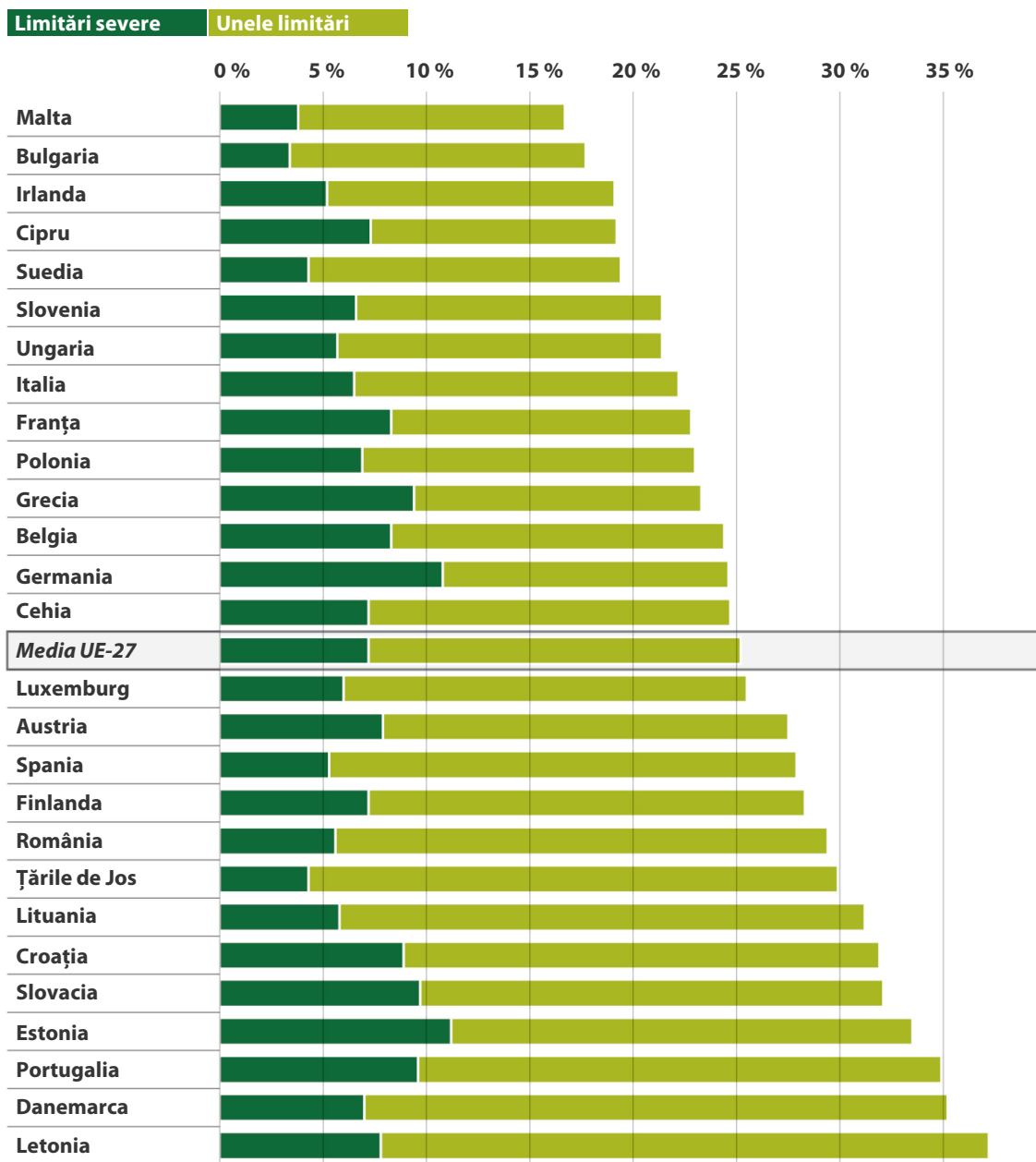
---

¹ Articolul 1 din [convenție](#).

² Raport: „Către drepturi egale pentru persoanele cu dizabilități” [[2022/2026\(INI\)](#)].

³ „O Uniune a egalității: Strategia privind drepturile persoanelor cu handicap 2021-2030”, [COM\(2021\) 101](#).

Figura 1 – Limitări de lungă durată autopercpute care îngrădesc desfășurarea activităților obișnuite ca urmare a uneia sau a mai multor probleme de sănătate, 2021 (procente)

Notă: populația în vârstă de cel puțin 16 de ani. Nu include persoanele care trăiesc în instituții de îngrijire. Datele pentru Slovacia se referă la anul 2020.

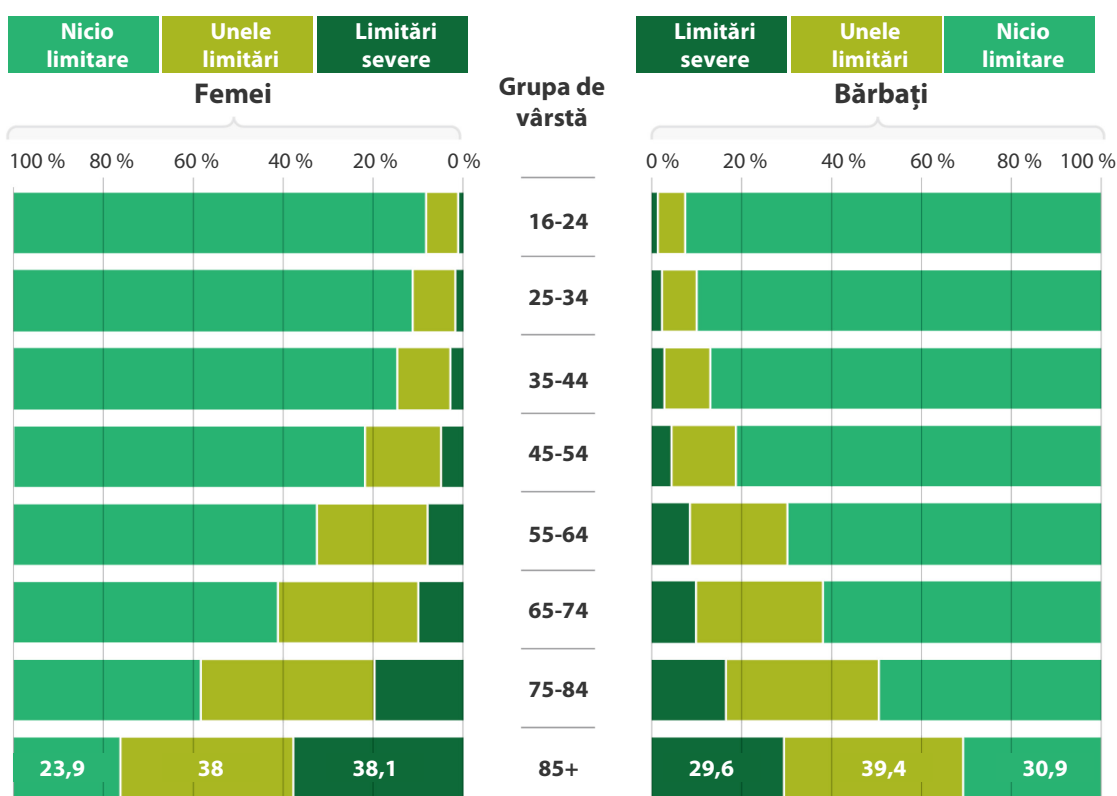
Sursa: Comisia Europeană.

04 Pe măsură ce populația UE îmbătrânește, procentul și numărul persoanelor cu dizabilități probabil vor crește. În raportul său din 2020 privind schimbările

demografice⁴, Comisia a indicat că ponderea persoanelor cu vârsta de cel puțin 65 de ani este preconizată să crească de la aproximativ 20 % în 2019 la 30 % până în 2070, iar ponderea persoanelor cu vârsta de cel puțin 80 de ani să crească de cel puțin două ori, până la 13 %. Potrivit aceluiași raport, întrucât 49 % dintre persoanele cu vârsta de cel puțin 65 de ani au declarat, în 2018, că au o dizabilitate sau o limitare de lungă durată a activității, această evoluție demografică va duce la o creștere a prevalenței dizabilităților. Aceleași previziuni arată o creștere a numărului de persoane care ar putea avea nevoie de îngrijire pe termen lung în UE, de la 30,8 milioane în 2019 la 33,7 milioane în 2030 și la 38,1 milioane în 2050⁵, ceea ce va spori presiunea asupra sistemelor de îngrijire din statele membre (*figura 2* și *figura 3*).

Figura 2 – Persoane cu limitări de lungă durată autopercpute care îngreădesc desfășurarea activităților obișnuite ca urmare a uneia sau a mai multor probleme de sănătate, în funcție de sex și vârstă, 2021 (procente)

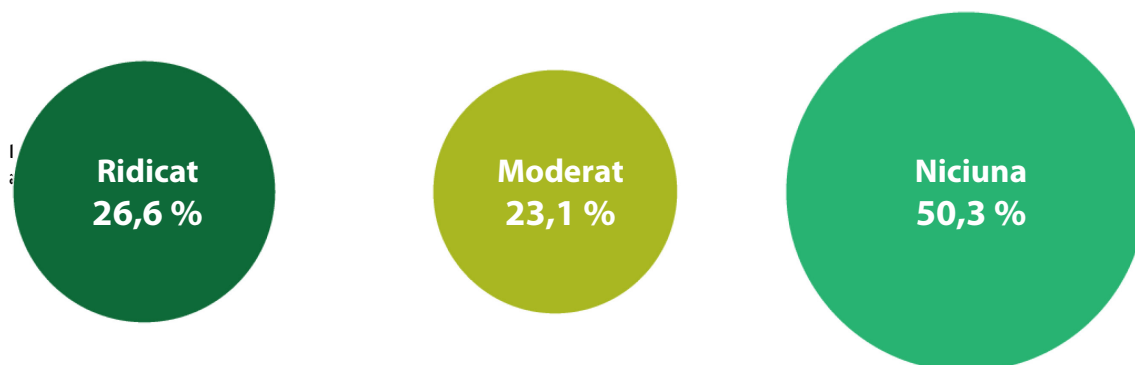
Notă: eventualele diferențe în ceea ce privește totalul procentual sunt datorate rotunjirii.

Sursa: Comisia Europeană.

⁴ Comisia Europeană, *Report on the Impact of Demographic Change*.

⁵ Comitetul pentru protecție socială și Comisia Europeană, *2021 Long-term care report: Trends, challenges and opportunities in an ageing society*, vol. 1, 2021.

Figura 3 – Nivelul de dificultate în desfășurarea de activități de îngrijire personală sau de activități casnice, persoane cu vârsta de cel puțin 65 de ani, 2019 (procente)

Sursa: Comisia Europeană.

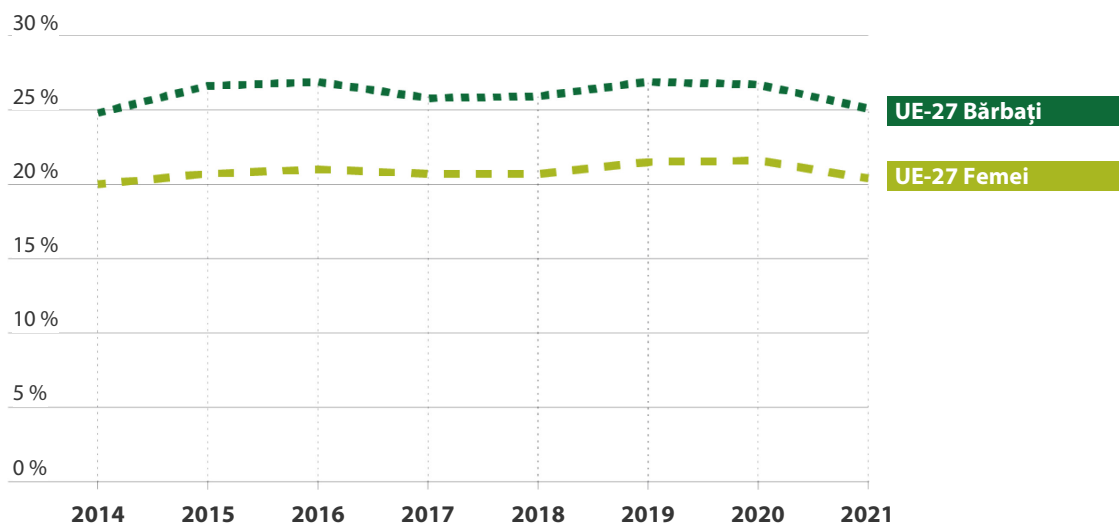
05 Persoanele cu dizabilități se confruntă cu obstacole semnificative în accesul la educație, la locuri de muncă, la asistență medicală, la activități sportive și la cultură. Totodată, acestora le este mai dificil să participe la viața politică și sunt expuse unui risc mai mare de sărăcie și de excluziune socială⁶. În ultimii ani, nu s-au înregistrat îmbunătățiri semnificative la nivelul indicatorilor principali privind egalitatea per ansamblul UE, cum ar fi în ceea ce privește decalajul în materie de ocupare a forței de muncă pentru persoanele cu dizabilități sau riscul de sărăcie (a se vedea [figura 4](#) și [figura 5](#)).

06 Numai 50,8 % dintre persoanele cu dizabilități sunt încadrate în muncă, comparativ cu 75 % dintre cele fără dizabilități⁷. Conform anchetelor Eurostat, acest decalaj a fost de 23,1 puncte procentuale în 2021 în UE, aproape la același nivel ca în 2014, când a început să fie măsurat (22,7 puncte procentuale). Decalajul este mai mare pentru bărbați decât pentru femei. În mod similar, numărul de persoane cu dizabilități expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială (29,7 %) era mai mare decât cel al persoanelor fără dizabilități expuse acestui risc (18,8 %) în 2021. Acest risc nu s-a modificat semnificativ din 2015 (30,4 %, respectiv 21,1 %) și este mai mare în rândul femeilor decât al bărbaților.

⁶ COM(2021) 101.

⁷ COM(2021) 101.

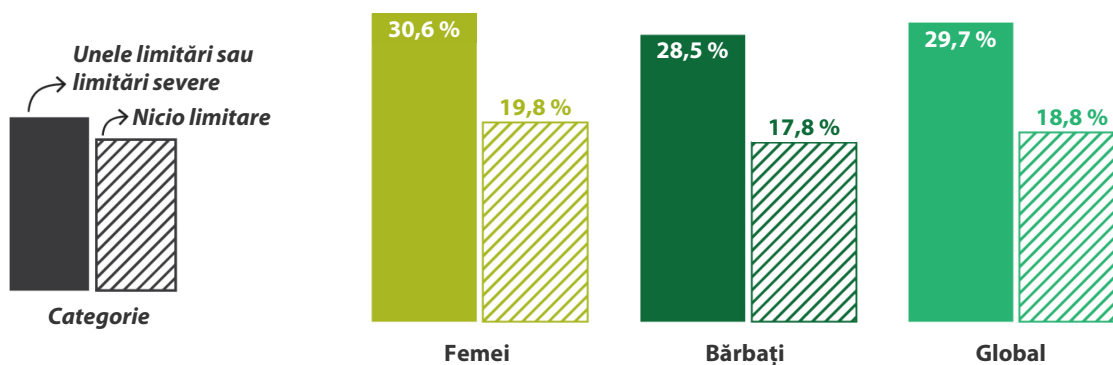
Figura 4 – Decalajul pentru persoanele cu dizabilități în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, în funcție de sex, în UE, 2014-2021 (puncte procentuale)

Notă: populația cu vârste cuprinse între 15 și 64 de ani.

Sursa: Comisia Europeană.

Figura 5 – Persoane expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială în funcție de nivelul de limitare a activității și în funcție de sex, în UE, 2021 (procente)

Notă: populația cu vârsta de cel puțin 16 ani. Totalul se referă la numărul total de bărbați și femei.

Sursa: Comisia Europeană.

07 Criza provocată de pandemia de COVID-19 a exacerbat barierele întâmpinate de persoanele cu dizabilități. Potrivit unui studiu realizat de Fundația Europeană pentru Îmbunătățirea Condițiilor de Viață și de Muncă (Eurofound)⁸, persoanele cu dizabilități s-au aflat într-o situație socială și financiară semnificativ mai gravă în timpul pandemiei decât persoanele fără dizabilități. Studiul a subliniat, de asemenea, că persoanele cu dizabilități considerau adesea că nevoile lor în materie de asistență medicală nu au fost satisfăcute (din cauza faptului că nu puteau fi făcute programări și din cauza costurilor) și că aceste persoane au fost adesea afectate de izolare socială sau au raportat o stare precară de bine și de sănătate mintală.

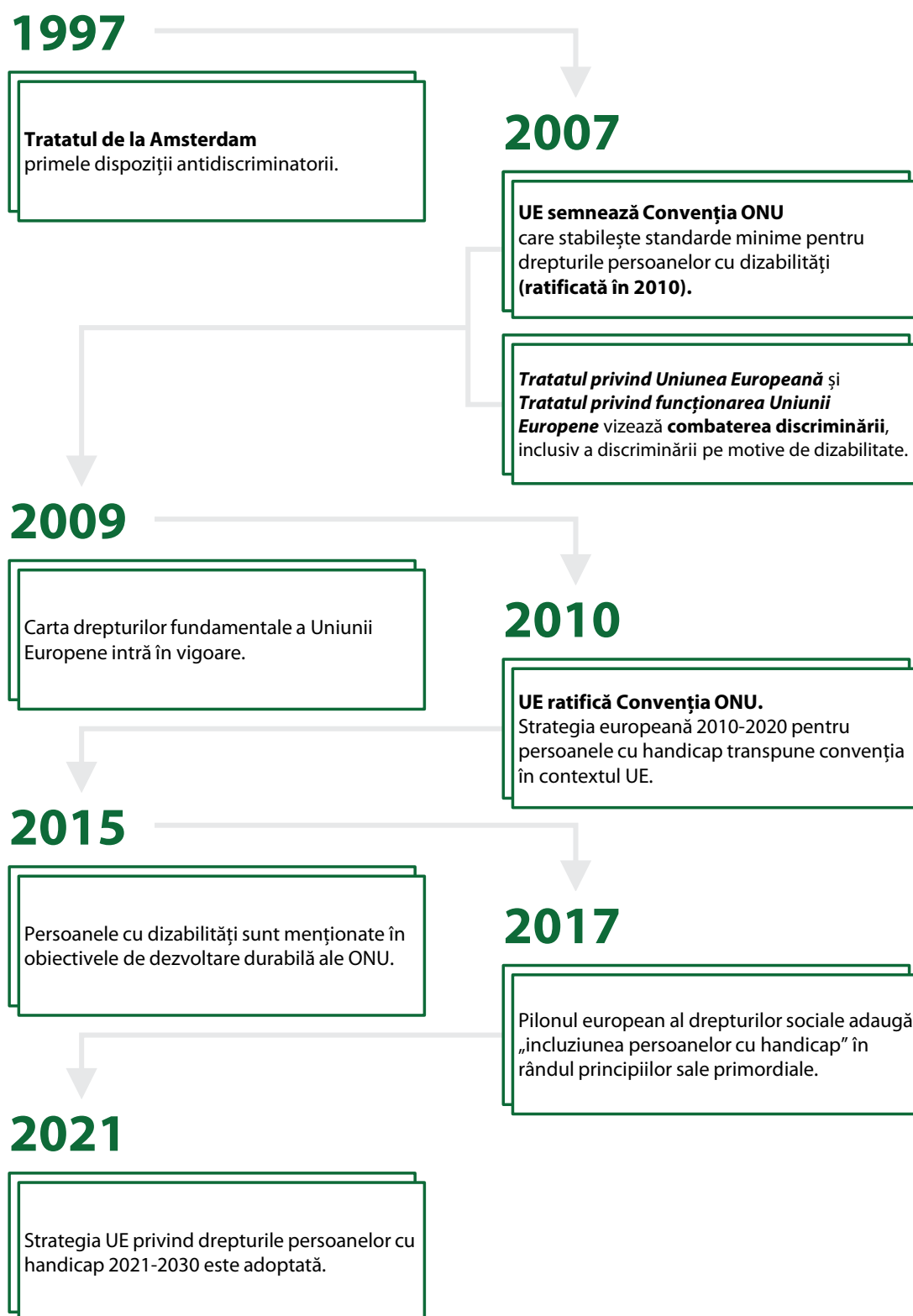
Cadrul de politică al UE pentru persoanele cu dizabilități

08 Cadrul de politică al UE privind persoanele cu dizabilități a evoluat în ultimii 15 ani, ținându-se astfel seama de modificările aduse standardelor internaționale (a se vedea [figura 6](#)).

---

⁸ Eurofound, *People with disabilities and the COVID-19 pandemic: Findings from the Living, working and COVID-19 e-survey*, 2022.

Figura 6 – Cadrul de politică al UE pentru persoanele cu dizabilități

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza activităților de audit.

Roluri și responsabilități

09 În temeiul tratatului⁹, statele membre sunt cele cărora le revine în primul rând responsabilitatea și competența în ceea ce privește politicile din domeniul incluziunii sociale, al ocupării forței de muncă și al educației. Ele își elaborează politicile naționale pentru persoanele cu dizabilități în concordanță cu propriul cadru juridic de combatere a discriminării și cu obligațiile de punere în aplicare a convenției.

10 În domeniul politicii sociale, rolul UE este de a sprijini, a coordona sau a completa acțiunile statelor membre în conformitate cu principiul subsidiarității și cu cel al proporționalității. Aceasta înseamnă că UE acționează numai atunci când statele membre nu pot atinge singure obiectivele urmărite și nu depășește niciodată cadrul a ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivelor din tratatele UE.

11 Direcția Generală Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Incluziune din cadrul Comisiei este responsabilă de politica UE privind persoanele cu dizabilități, inclusiv de elaborarea, punerea în aplicare și monitorizarea strategiilor. Această direcție generală este punctul convergent pentru implementarea convenției, în timp ce direcțiile generale sectoriale pun în aplicare strategia 2021-2030 în domeniile lor de politică. De asemenea, Comisia supraveghează sprijinul financiar aferent din partea UE, furnizat în principal prin Fondul social european (FSE)¹⁰ în perioada 2014-2020 și prin Fondul social european Plus (FSE+)¹¹ în perioada 2021-2027, negociind și aprobând acordurile de parteneriat și programele statelor membre.

12 Mai multe entități din cadrul Comisiei se ocupă de chestiunile de politică legate de persoanele cu dizabilități. Grupul operativ pentru egalitate este alcătuit din reprezentanți la nivel înalt din fiecare serviciu al Comisiei și raportează comisarului pentru egalitate. Scopul său este de a integra egalitatea pentru toți, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități, în fiecare politică, de la concepție până la punerea în aplicare. Grupul interservicii pentru persoanele cu dizabilități contribuie la implementarea convenției în toate serviciile Comisiei, iar Platforma europeană pentru persoanele cu handicap asigură coordonarea între Comisie, statele membre și organizațiile societății civile.

---

⁹ Articolele 4-6 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

¹⁰ [Regulamentul \(UE\) nr. 1304/2013](#).

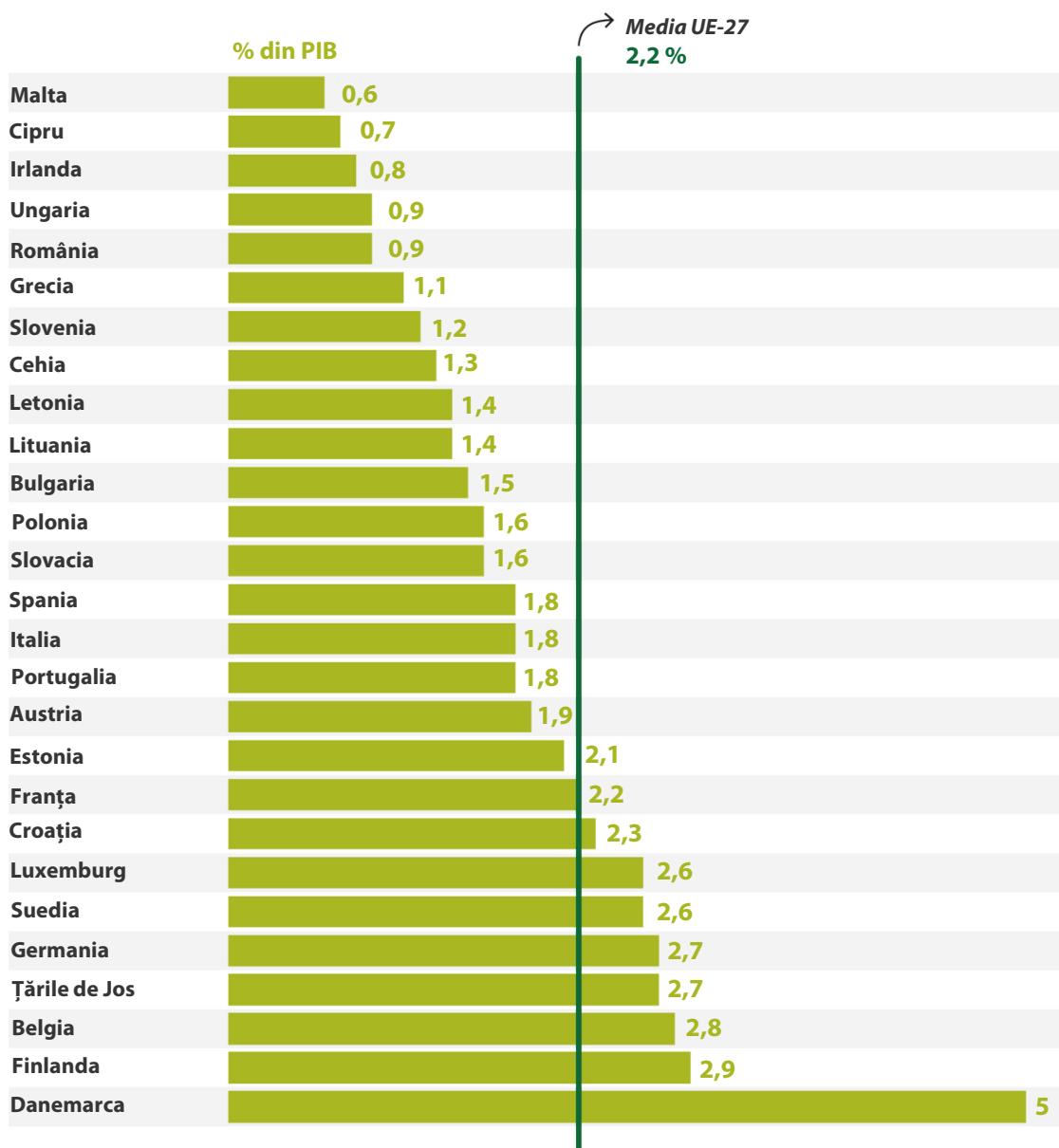
¹¹ [Regulamentul \(UE\) 2021/1057](#).

13 Două agenții ale UE au, de asemenea, responsabilități specifice în ceea ce privește persoanele cu dizabilități. Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA) contribuie cu cunoștințe specializate în domeniul drepturilor fundamentale. Eurofound asigură un reper de specialitate în ceea ce privește accesul la serviciile sociale și calitatea acestora pentru persoanele cu dizabilități și cu boli cronice, în special sub aspectul ocupării forței de muncă.

Finanțarea din partea UE și din surse naționale pentru sprijinirea persoanelor cu dizabilități

14 Cheltuielile din domeniul politicii sociale constituie o parte importantă a bugetelor statelor membre. Potrivit Eurostat, media în UE a cheltuielilor naționale pentru politici sociale reprezintă 22 % din PIB, din care aproximativ o zecime (2,2 % din PIB) este alocată „persoanelor cu dizabilități”. În această categorie de cheltuieli, procentul variază de la 0,6 % în Malta la 5 % în Danemarca (a se vedea [figura 7](#)).

Figura 7 – Cheltuielile publice cu beneficiile de asistență socială („persoanele cu dizabilități”), 2020 (procent din PIB)

Sursa: Comisia Europeană.

15 Finanțarea din partea UE poate veni în completarea pachetelor bugetare naționale în grade diferite. O componentă a FSE+¹², principalul instrument al UE pentru investițiile în oameni în perioada de programare 2021-2027, este executată prin gestiune partajată împreună cu statele membre. FSE+ continuă programul FSE din perioada 2014-2020¹³, pentru care s-au adus suplimentări prin CRII¹⁴/CRII+¹⁵ și REACT-EU¹⁶, ca răspuns la COVID-19.

16 Finanțarea pentru componenta FSE+ aflată sub gestiune partajată, din care 25 % trebuie alocată măsurilor de incluziune socială, poate sprijini o gamă largă de acțiuni în favoarea persoanelor cu dizabilități în statele membre. În special, Regulamentul FSE+ integrează obiectivul specific de favorizare a incluziunii active pentru a promova egalitatea de șanse, nediscriminarea și participarea activă a persoanelor cu dizabilități în toate sferele vieții și pentru a îmbunătăți capacitatea lor de inserție profesională¹⁷.

17 De asemenea, măsurile din perioada de programare 2021-2027 care privesc persoanele cu dizabilități pot fi sprijinite printr-o serie de alte surse de finanțare ale UE, inclusiv Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), Fondul de coeziune¹⁸, Mecanismul de redresare și reziliență (MRR)¹⁹ (lansat ca răspuns la criza provocată de pandemia de COVID-19), Erasmus+²⁰, Corpul european de solidaritate²¹ și programul „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori” (CEDV)²².

---

¹² [Regulamentul \(UE\) 2021/1057](#).

¹³ [Regulamentul \(UE\) nr. 1304/2013](#).

¹⁴ [Regulamentul \(UE\) 2020/460](#).

¹⁵ [Regulamentul \(UE\) 2020/558](#).

¹⁶ [Regulamentul \(UE\) 2020/2221](#).

¹⁷ Articolul 4 din [Regulamentul \(UE\) 2021/1057](#).

¹⁸ [Regulamentul \(UE\) 2021/1058](#).

¹⁹ [Regulamentul \(UE\) 2021/241](#).

²⁰ [Regulamentul \(UE\) 2021/817](#).

²¹ [Regulamentul \(UE\) 2021/888](#).

²² [Regulamentul \(UE\) 2021/692](#).

Sfera și abordarea auditului

18 Auditul Curții a evaluat dacă Comisia a luat măsuri eficace pentru a sprijini persoanele cu dizabilități în statele membre. În special, s-a analizat dacă:

- o criteriile de acordare a statutului de persoană cu handicap, astfel cum sunt utilizate de statele membre, permiteau recunoașterea reciprocă și, întrucât datele statistice ale statelor membre pot avea la bază statutul de persoană cu handicap, dacă aceste date, combinate cu statistici la nivelul UE, permiteau Comisiei să obțină o imagine de ansamblu solidă asupra situației persoanelor cu dizabilități din UE, pe baza unor informații comparabile;
- o Comisia a elaborat în mod corespunzător Strategia UE privind drepturile persoanelor cu handicap 2021-2030, ținând seama de deficiențele identificate în Strategia europeană 2010-2020 pentru persoanele cu handicap. S-a evaluat și dacă noua strategie a stabilit obiective clare și a identificat măsuri pentru realizarea acestora;
- o finanțarea disponibilă din partea UE, inclusiv măsurile temporare de sprijin pentru perioada de programare 2014-2020 (CRII²³/CRII+²⁴ și REACT-EU²⁵), precum și noile obligații legale pentru perioada de programare 2021-2027 răspundeau în mod eficace nevoilor persoanelor cu dizabilități. S-a evaluat și dacă această finanțare era identificată și monitorizată, astfel încât contribuția sa la îmbunătățirea vieții acestor persoane să poată fi evaluată.

19 Principala entitate auditată a fost Comisia, în special Direcția Generală Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Incluziune. Curtea a efectuat o analiză pe baza informațiilor, a datelor, a documentelor și a studiilor disponibile la Comisie. Ea a consultat, de asemenea, alte părți interesate relevante (Eurofound, FRA și organizații ale societății civile de la nivelul UE).

20 Curtea a obținut informații suplimentare în urma vizitelor de audit efectuate în patru state membre: Spania, Țările de Jos, România și Suedia. Aceste țări au fost selectate în funcție de numărul raportat de participanți cu dizabilități sprijiniți prin FSE și de totalul finanțării alocate din FSE. În fiecare dintre aceste țări, Curtea a intervievat autoritățile de resort, organizații-umbrelă care reprezintă interesele persoanelor cu dizabilități, precum și alte organisme relevante, cum ar fi ombudsmeni sau agenții

---

²³ [Regulamentul \(UE\) 2020/460.](#)

²⁴ [Regulamentul \(UE\) 2020/558.](#)

²⁵ [Regulamentul \(UE\) 2020/2221.](#)

guvernamentale care tratează aspecte legate de persoanele cu dizabilități. Au fost discutate toate chestiunile acoperite de cele trei domenii vizate de audit.

21 Având în vedere apelul adresat de Comisie instituțiilor UE de a da un exemplu în ceea ce privește angajarea de persoane cu dizabilități, Curtea a inclus în sfera auditului Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Curtea de Justiție a Uniunii Europene și a examinat practicile implementate de aceste instituții în domeniu.

22 Curtea a trimis un chestionar fiecăreia dintre aceste instituții ale UE pentru a colecta informații referitoare la includerea în forța lor de muncă a persoanelor cu dizabilități. În chestionar au fost solicitate informații legate de statisticile instituțiilor privind efectivul lor de personal și sursele datelor, structurile organizaționale, măsurile luate și planurile de acțiune privind incluziunea, precum și accesibilitatea mediului lor construit și digital. Aceleași informații au fost incluse și pentru Curtea de Conturi Europeană, cu scopul de a permite o comparație între toate instituțiile UE care fac obiectul aceluiași statut al funcționarilor²⁶.

23 Curtea a decis să efectueze acest audit deoarece tema abordată prezintă o relevanță deosebită pentru mulți cetățeni ai UE. Parlamentul European și-a exprimat în repetate rânduri interesul față de acest subiect. Momentul publicării acestui raport a fost ales astfel încât să poată fi luat în considerare în vederea evaluărilor la jumătatea perioadei ale strategiei 2021-2030 și ale finanțării FSE+, care vor avea loc în 2024 și, respectiv, în 2026.

24 Acest audit s-a axat pe perioadele de programare 2014-2020 și 2021-2027 (până la sfârșitul anului 2022).

---

²⁶ **Regulamentul nr. 31 (CEE), 11 (CEE).**

Observații

Comisia nu dispune de o imagine de ansamblu solidă asupra situației persoanelor cu dizabilități din UE

25 Curtea a evaluat dacă Comisia avea o imagine de ansamblu solidă asupra situației persoanelor cu dizabilități din UE. În acest scop, s-a evaluat dacă datele statistice de la nivelul statelor membre și cele de la nivelul UE erau comparabile și dacă criteriile utilizate de statele membre pentru a acorda statutul de persoană cu handicap permiteau recunoașterea reciprocă.

Definițiile și criteriile în funcție de care se acordă statutul de persoană cu handicap în statele membre nu sunt comparabile

26 Toate cele 27 de state membre sunt părți la convenție, care descrie conceptul general de dizabilitate. Cu toate acestea, definițiile dizabilității și metodele de evaluare a statutului de persoană cu handicap variază de la un stat membru la altul²⁷. Există, de asemenea, diferențe semnificative în ceea ce privește beneficiile sociale și măsura în care acestea sunt oferite persoanelor cu dizabilități.

27 *Tabelul 1* oferă o prezentare de ansamblu a acestor aspecte pentru cele patru state membre vizitate de Curte. România și Spania adoptă, pentru evaluarea și determinarea statutului de persoană cu handicap, o abordare care se bazează în principal pe o examinare medicală, în timp ce în Țările de Jos și în Suedia, evaluarea nevoii de acordare a sprijinului se bazează pe o cerere depusă de persoana în cauză.

---

²⁷ Parlamentul European, *Disability assessment, mutual recognition and the EU Disability Card*, noiembrie 2022. Comisia Europeană, *Study assessing the implementation of the pilot action on the EU Disability Card and associated benefits*, raport final, 2021.

Tabelul 1 – Definiția și criteriile de evaluare în cele patru state membre vizitate

Stat membru	Definiție	Procesul de evaluare a statutului de persoană cu handicap
Spania	Deficiențe fizice, mentale, intelectuale sau senzoriale care pot împiedica participarea deplină și efectivă în societate în condiții de egalitate cu ceilalți	Evaluarea se bazează pe o abordare multidisciplinară, care include evaluarea incapacității medicale, psihologice și de muncă. Statutul oficial de persoană cu handicap este acordat dacă pragul de handicap este de cel puțin 33 %.
Țările de Jos	Orice deficiență care împiedică sau restricționează accesul deplin cu șanse egale la societate	Statutul este evaluat în funcție de nevoile individuale de sprijin în diferite domenii ale vieții.
România	Incapacitatea de a desfășura activități zilnice în condiții normale	Patru grade de handicap* care determină beneficiile acordate, în principal pe baza unei examinări medicale
Suedia	Tulburare funcțională a capacității fizice, mentale sau intelectuale	Statutul este evaluat în funcție de nevoile individuale de sprijin și depinde de starea fizică și/sau psihologică a persoanei.

* România este în proces de a reforma și a moderniza acest sistem.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza activităților de audit.

28 În trei dintre cele patru state membre vizitate, Curtea a constatat diferențe chiar și la nivel național în ceea ce privește modul în care este determinat statutul de persoană cu handicap, ceea ce înseamnă că beneficiile acordate pot să difere de la o regiune la alta și de la o municipalitate la alta. În România, politica în materie este implementată la nivel central (a se vedea *caseta 1*).

Caseta 1

Sprijinul acordat persoanelor cu dizabilități variază în funcție de locul în care acestea trăiesc în țara respectivă

În **Țările de Jos** și **Suedia**, principala responsabilitate pentru punerea în aplicare și finanțarea sprijinului pentru persoanele cu dizabilități le revine municipalităților și regiunilor/provinciilor. Evaluarea nivelului și a gradului de handicap al unei persoane în raport cu mediul său cade în sarcina municipalităților. În cazul în care o persoană care locuiește într-o anumită municipalitate decide să se mute în alta, aceasta trebuie să solicite din nou o evaluare a handicapului și să returneze orice echipament medical asistiv primit înainte de mutare. Este posibil ca noua evaluare să nu țină neapărat seama de situația anterioară. Acest lucru poate avea ca rezultat faptul că persoana respectivă primește servicii și echipamente de sprijin diferite, în funcție de evaluarea efectuată de noua municipalitate, chiar dacă handicapul său rămâne neschimbat. Curtea observă însă că, recent, a avut loc o anumită coordonare între municipalități, în special în Țările de Jos, pentru a facilita procesul de mutare într-o altă municipalitate pentru persoanele cu dizabilități.

În **Spania**, Legea generală națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități și incluziunea socială a acestora garantează dreptul la egalitate de șanse și de tratament, precum și exercitarea reală și efectivă a drepturilor de către persoanele cu dizabilități în condiții de egalitate cu ceilalți cetățeni. Pe de altă parte, asistența și serviciile sociale țin de competența exclusivă a comunităților autonome (administrația regională). Întrucât acestea din urmă au emis acte legislative și norme regionale specifice, în plus față de legea generală, nivelul de sprijin pentru persoanele cu dizabilități variază de la o regiune la alta. Aceasta înseamnă că beneficiile și serviciile de sprijin pentru persoanele cu dizabilități diferă în funcție de comunitatea autonomă în care locuiește persoana respectivă.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza activităților de audit.

29 În plus, statele membre nu recunosc în mod automat statutul de persoană cu handicap acordat într-un alt stat membru²⁸. Prin urmare, există posibilitatea ca persoanele cu dizabilități care vizitează sau se mută într-un alt stat membru pentru a lucra, a studia sau din alte motive să nu fie tratate în mod egal cu resortisanții statului membru respectiv într-o situație similară sau chiar identică. De exemplu, întrucât este posibil ca statutul lor de persoană cu handicap să nu fie recunoscut automat de autoritățile dintr-un alt stat membru, acestea ar putea să nu beneficieze de acces egal la servicii (cum ar fi tarife reduse pentru accesul la muzee sau la

²⁸ Parlamentul European, *Disability assessment, mutual recognition and the EU Disability Card*, noiembrie 2022. Comisia Europeană, *Study assessing the implementation of the pilot action on the EU Disability Card and associated benefits*, raport final, 2021.

mijloacele de transport). Aceasta înseamnă, de asemenea, că persoanele cu dizabilități se pot confrunta cu obstacole specifice în exercitarea dreptului lor la liberă circulație.

Statisticile UE nu sunt comparabile cu cele bazate pe definiții naționale

30 Eurostat furnizează date referitoare la mai multe domenii-cheie, cum ar fi numărul de persoane cu dizabilități, decalajul în materie de ocupare a forței de muncă pentru persoanele cu dizabilități și riscul de sărăcie pentru persoanele cu dizabilități. Curtea a constatat că valorile acestor indicatori principali privind egalitatea nu s-au îmbunătățit în mod semnificativ în UE în ultimii ani (a se vedea punctele **02**, **05** și **06**).

31 Datele Eurostat sunt compilate prin intermediul mai multor anchete periodice bazate pe declarațiile proprii ale participanților. Curtea a identificat unele deficiențe în această colectare de date:

- o acoperirea: metodologia pentru anchetele Eurostat acoperă numai persoanele în vârstă de cel puțin 15 sau 16 ani (în funcție de anchetă) care trăiesc în gospodării private; prin urmare, sunt excluse persoanele care trăiesc în instituții de îngrijire și copiii cu vârste sub 15 sau 16 ani. Colectarea datelor privind copiii cu dizabilități a început abia în 2021, iar datele sunt în curs de a fi prelucrate (în urma unei anchete-pilot efectuate în 2017);
- o granularitatea: datele fac distincția doar între „unele” dizabilități și dizabilități „severe”, fără o defalcare suplimentară în funcție de tipul de dizabilitate (intelectuală, fizică, senzorială sau mentală);
- o frecvența: frecvența anchetelor care vizează persoanele cu dizabilități variază. De exemplu, Ancheta privind venitul și condițiile de viață (SILC) este realizată anual, în timp ce Ancheta europeană de sănătate realizată prin interviu (EHIS) era realizată doar o dată la cinci ani până în 2019 și, din 2019, are loc o dată la șase ani. Mai mult, în ceea ce privește SILC, anumite module ale anchetelor sunt desfășurate cu o periodicitate diferită (o dată la trei și la șase ani, în funcție de temă).

32 Reconcilierea datelor colectate de Eurostat prin intermediul diferitelor sale anchete cu datele specifice (în special legate de beneficiile sociale) compilate de statele membre sau de regiunile acestora din diferite surse sau prin diferite proceduri administrative nu este întotdeauna posibilă. Lipsa unor criterii comparabile are un impact asupra disponibilității și a comparabilității datelor privind persoanele cu dizabilități de la un stat membru la altul.

33 Organizațiile europene care reprezintă interesele persoanelor cu dizabilități au subliniat, de asemenea, lipsa de date fiabile și comparabile. Forumul european al persoanelor cu dizabilități (EDF) a afirmat²⁹ că numărul persoanelor cu dizabilități din UE poate fi doar estimat, din cauza lipsei de date de recensământ dezagregate și comparative. Atât EDF, cât și Uniunea Europeană a Surzilor (EUD) au pus accentul pe necesitatea unor date de calitate privind persoanele cu dizabilități³⁰. În mod similar, un raport al ONU pe tema dizabilităților³¹ a pledat pentru colectarea de date în mai multe domenii, cum ar fi sărăcia, educația sau accesul la facilitățile de igienă, precum și dezagregarea acestora în funcție de tipul de dizabilitate, de vârstă și de sex.

34 Comisia s-a angajat să elaboreze un set de indicatori pentru a măsura progresul situației persoanelor cu dizabilități în UE, utilizând datele statistice existente. Acești indicatori, care sunt programați să fie finalizați până la sfârșitul anului 2023, urmăresc să ofere măsurători privind situația persoanelor cu dizabilități în diferite aspecte ale vieții: ocuparea forței de muncă, educația, protecția socială, condițiile de viață, sănătatea și alte domenii³². Între timp, Comisia utilizează studii și evaluări ad-hoc efectuate de alte organisme, cum ar fi FRA sau Eurofound.

Strategia 2021-2030 conține inițiative importante legate de incluziune, dar mai multe probleme majore rămân nesoluționate

35 Curtea a evaluat dacă Strategia Comisiei privind drepturile persoanelor cu handicap 2021-2030 („strategia 2021-2030”) a definit priorități și obiective specifice, dacă a luat în considerare constatările evaluării de către Comisie a Strategiei europene 2010-2020 pentru persoanele cu handicap („strategia 2010-2020”) și dacă a identificat acțiunile de sprijin ale UE și calendarul lor de punere în aplicare. A fost analizat, de asemenea, un eșantion de inițiative emblematice din cadrul strategiei 2021-2030 care se încadrau în sfera auditului și care fuseseră finalizate sau erau programate să fie finalizate până la sfârșitul anului 2023.

²⁹ <https://www.edf-feph.org/newsroom-news-how-many-persons-disabilities-live-eu/>.

³⁰ Feedbackul din partea EUD la consultările publice privind **colectarea datelor – statistici europene privind populația**.

³¹ Organizația Națiunilor Unite, Departamentul pentru afaceri economice și sociale, *Disability and Development Report: Realizing the Sustainable Development Goals by, for and with persons with disabilities, 2018*, 2019.

³² **COM(2021) 101**.

36 Curtea a evaluat în mod specific dacă Comisia a încurajat recunoașterea reciprocă a persoanelor cu dizabilități în toate statele membre pentru a asigura punerea în aplicare armonizată a acțiunilor din cadrul strategiei 2021-2030 și pentru a facilita libera circulație a acestor persoane în UE. A fost examinat, de asemenea, modul în care instituțiile UE urmăresc să dea un exemplu în ceea ce privește interacțiunea lor cu persoanele cu dizabilități.

Strategia 2021-2030 transpune principiile convenției în obiective specifice și în acțiuni operaționale

37 Strategia 2021-2030³³ definește obiectivele și prioritățile de acțiune ale UE pentru persoanele cu dizabilități în ceea ce privește accesibilitatea, drepturile cetățenilor UE, calitatea vieții, accesul egal și nediscriminarea, precum și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități la nivel mondial. Aceasta ține seama de diversitatea dizabilităților, care includ deficiențe fizice, mentale, intelectuale sau senzoriale pe termen lung. Strategia 2021-2030 în sine nu este însă un instrument cu forță juridică, ci un instrument de politică fără caracter obligatoriu care se bazează pe acțiuni coordonate, atât la nivel național, cât și la nivelul UE, pentru punerea sa în aplicare.

38 Strategia 2021-2030 transpune principiile convenției în obiective specifice și în acțiuni operaționale, și anume: 7 inițiative emblematiche (a se vedea [anexa](#)) și 57 de alte acțiuni, dintre care unele sunt reglementate de cerințele normative ale UE. Printre aceste acțiuni se numără: pregătirea unor orientări și a unor seturi de instrumente cu privire la aspecte specifice; revizuirea altor strategii existente cu impact asupra persoanelor cu dizabilități; evaluarea punerii în aplicare a legislației; realizarea de studii cu privire la mai multe aspecte; cooperarea cu statele membre și cu părțile interesate relevante și sprijinirea acestora în diverse chestiuni, printre care utilizarea fondurilor UE; și acțiuni de monitorizare a punerii în aplicare efective a strategiei 2021-2030 prin intermediul unui cadru specific și al unor indicatori privind dizabilitatea. Aproximativ jumătate dintre acțiunile identificate propun un calendar de finalizare în cadrul de monitorizare al Comisiei. Restul acțiunilor sunt marcate ca fiind „continue” sau cu termen de implementare ce „urmează să fie stabilit”³⁴.

39 Strategia 2021-2030 invită statele membre să ia măsuri în domeniile care țin de competența lor, pentru a răspunde nevoilor persoanelor cu dizabilități. Cu toate acestea, având în vedere competența subsidiară în UE (a se vedea punctul [09](#)), în cazul

---

³³ [COM\(2021\) 101](#).

³⁴ [Cadru de monitorizare a strategiei 2021-2030](#).

în care statele membre nu iau niciun fel de măsuri, Comisia nu le poate trage la răspundere.

Strategia 2021-2030 abordează majoritatea deficiențelor identificate în evaluarea predecesoarei sale, dar mai multe probleme majore rămân nesoluționate

40 Strategia 2010-2020 a transpus unele dintre dispozițiile convenției în contextul UE și a propus acțiuni de sprijinire a persoanelor cu dizabilități în opt domenii prioritare: accesibilitate, participare, egalitate, ocuparea forței de muncă, educație, protecție socială, sănătate și acțiune externă³⁵. În evaluarea³⁶ strategiei 2010-2020, Comisia a concluzionat că strategia a contribuit în mod semnificativ la sensibilizarea cu privire la aspectele legate de dizabilități, în special la nivelul UE. Conform evaluării, strategia 2010-2020:

- a contribuit la o schimbare în direcția unei abordări bazate pe drepturile omului, în conformitate cu principiile convenției;
- a influențat includerea aspectelor legate de dizabilități în legislația și politicile europene, în special în domeniul accesibilității și al drepturilor pasagerilor (exemple în acest sens sunt **Actul european privind accesibilitatea**³⁷, **Directiva privind accesibilitatea site-urilor web**³⁸ și legislația privind drepturile pasagerilor cu mobilitate redusă³⁹);
- a contribuit la integrarea aspectelor legate de dizabilități la nivelul instituțional al UE prin punerea în aplicare a principiului 17 al Pilonului european al drepturilor sociale⁴⁰ și a recomandărilor rezultate din procesul semestrului european;
- a dus la îmbunătățirea implicării persoanelor cu dizabilități și a organizațiilor reprezentative ale acestora în procesul decizional al UE.

---

³⁵ „Strategia europeană 2010-2020 pentru persoanele cu handicap: un angajament reînnoit pentru o Europă fără bariere”, **COM(2010) 636**.

³⁶ *Evaluation of the European Disability Strategy 2010-2020*, **SWD(2020) 289**.

³⁷ **Directiva (UE) 2019/882**.

³⁸ **Directiva (UE) 2016/2102**.

³⁹ **Regulamentul (UE) nr. 181/2011** și **Regulamentul (UE) nr. 1177/2010**.

⁴⁰ Pilonul european al drepturilor sociale, principiul 17 – „Incluziunea persoanelor cu handicap”, **SWD(2017) 201**.

41 Evaluarea a identificat totodată mai multe deficiențe. Curtea le-a analizat și le-a comparat cu modul în care a fost concepută noua strategie 2021-2030. Analiza Curții arată că majoritatea deficiențelor identificate au fost abordate de Comisie în cadrul elaborării noii strategii. O serie de deficiențe majore persistă însă în strategia actuală (a se vedea [tabelul 2](#)).

Tabelul 2 – Deficiențe ale strategiei 2010-2020 identificate în evaluare și modul în care acestea au fost abordate în strategia 2021-2030

Strategia 2010-2020: deficiențe identificate	Abordarea din strategia 2021-2030
Nealiniată deplin la convenție	În concordanță cu convenția
Grad limitat de sensibilizare cu privire la strategia 2010-2020 (în rândul cetățenilor și al factorilor de decizie de la nivel național) și schimb limitat de cunoștințe	Acțiuni de sensibilizare și schimburi de experiență propuse, inclusiv inițiativa emblematică 6 privind Platforma pentru persoanele cu handicap
Progrese limitate în ceea ce privește accesibilitatea	Inițiativa emblematică 1 propusă (Centrul de resurse AccessibleEU) și o listă cuprinzătoare de alte acțiuni
Progrese limitate în ceea ce privește dezinstituționalizarea	Secțiune specifică privind dezinstituționalizarea cu două inițiative emblematică (3 și 4) referitoare la orientări privind viața independentă și „serviciile sociale de excelență”
Includere limitată a considerentelor legate de dizabilități în procesul de elaborare a politicilor	Utilizarea Grupului operativ pentru egalitate în vederea integrării aspectelor legate de dizabilități în toate domeniile de politică
Nu există trimiteri specifice la dizabilitățile invizibile și la cele intelectuale	Strategia include unele referințe limitate, dar secțiunea privind accesibilitatea nu abordează dizabilitățile invizibile
Caracterul juridic neobligatoriu	Deficiență neabordată
Vid juridic în ceea ce privește protecția împotriva discriminării pe criterii de dizabilitate	Chestiune în curs, dat fiind că progresele depind de adoptarea legislației relevante
Lipsa unor indicatori specifici pentru evaluarea punerii în aplicare	Indicatori în curs de elaborare

Strategia 2010-2020: deficiențe identificate	Abordarea din strategia 2021-2030
Nu există nicio corespondență între finanțarea din partea UE și strategie și niciun buget specific pentru punerea în aplicare a strategiei	Deficiență neabordată (a se vedea punctele 43-45)
Nicio revizuire a legislației relevante existente	Deficiență neabordată (a se vedea punctele 46-47)
Acțiuni insuficiente legate de ocuparea forței de muncă pentru a aborda decalajul în materie între persoanele cu dizabilități și cele fără dizabilități	Acțiuni suplimentare în curs de desfășurare, inclusiv inițiativa emblematică 5 privind pachetul pentru îmbunătățirea rezultatelor pe piața forței de muncă ale persoanelor cu dizabilități
Cunoașterea inegală a aspectelor legate de dizabilități la nivelul instituțiilor UE	Reuniuni periodice și schimburi de opinii; Comisia a adoptat o strategie în materie de resurse umane pentru a promova diversitatea și incluziunea
Nu există niciun cadru de monitorizare	Cadru de monitorizare publicat în mai 2022

Sursa: analiza Curții de Conturi Europene a strategiilor 2010-2020 și 2021-2030, pe baza *Evaluation of the European Disability Strategy 2010-2020*, SWD(2020) 289.

42 În ansamblu, Comisia a conceput strategia 2021-2030 într-un mod care abordează majoritatea deficiențelor identificate în strategia precedentă, însă o serie de probleme majore rămân nerezolvate. Analiza Curții a arătat, de asemenea, că strategia 2021-2030 concordă cu convenția și include acțiuni noi, printre care șapte inițiative emblematiche. Cu toate acestea, doar jumătate dintre acțiuni prevăd o dată de finalizare, ceea ce poate avea un impact asupra monitorizării punerii lor efective în aplicare.

Legătura dintre obiectivele strategiei 2021-2030 și programele de finanțare ale UE rămâne slabă

43 Strategia 2021-2030 menționează diverse programe de finanțare ale UE pe care statele membre le pot utiliza pentru a sprijini punerea sa în aplicare în perioada de programare 2021-2027 (a se vedea punctul **17**). Unele dintre aceste programe includ cerințe legate de implementarea convenției, în ceea ce privește accesibilitatea sau absența discriminării împotriva persoanelor cu dizabilități.

44 Acest lucru este valabil în special pentru FSE+ și FEDR, dar și pentru Erasmus+ și programul CEDV. REACT-EU (o inițiativă prin care s-a pus la dispoziție o finanțare suplimentară, până la sfârșitul anului 2022, pentru programele politicii de coeziune din perioada 2014-2020) menționează persoanele cu dizabilități numai în legătură cu serviciile sociale de interes general. MRR, care oferă finanțare pentru perioada 2021-2026, nu menționează deloc astfel de cerințe, dar include grupurile defavorizate și persoanele vulnerabile în domeniul de aplicare al acțiunilor sprijinite.

45 Nu toate programele de finanțare ale UE pentru perioada 2021-2027 menționate în strategia 2021-2030 alocă fonduri specifice pentru atingerea obiectivelor acestei strategii. Acest lucru a fost identificat ca o deficiență și în cazul strategiei 2010-2020.

Până în prezent, Comisia nu a revizuit întreaga legislație relevantă a UE pentru a evalua conformitatea acesteia cu convenția

46 Observațiile finale ale ONU din 2015⁴¹ au recomandat ca UE să efectueze o revizuire transversală și cuprinzătoare a legislației sale pentru a o armoniza pe deplin cu convenția. Necesitatea unei astfel de revizuirii a fost menționată și în avizele Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale și Comisiei pentru petiții din cadrul Parlamentului European cu privire la o propunere recentă de rezoluție a Parlamentului European⁴². În raportul său alternativ către ONU⁴³, EDF a menționat două exemple de acte legislative care trebuie revizuite, ambele implicând serviciile de transport⁴⁴. Or, până în prezent, nu s-a efectuat nicio revizuire aprofundată a legislației UE pentru a se asigura că aceasta este compatibilă cu convenția.

47 În unul dintre rapoartele sale anterioare, Curtea a identificat drept o provocare pentru Comisie asigurarea unei consultări de bună calitate⁴⁵. În noiembrie 2021, Comisia și-a actualizat Orientările privind o mai bună legiferare⁴⁶ și setul de instrumente aferent⁴⁷, pentru a include consultările privind aspectele legate de dizabilități, în special Instrumentul 29 (drepturile fundamentale) și Instrumentul 30

⁴¹ Organizația Națiunilor Unite, *Concluding observations on the initial report of the European Union: Committee on the Rights of Persons with Disabilities*.

⁴² [2022/2026\(INI\)](#).

⁴³ EDF, *Alternative report for the second review of the EU by the CRPD Committee*, februarie 2022.

⁴⁴ [Regulamentul \(CE\) nr. 1107/2006](#) și [Regulamentul \(UE\) nr. 1300/2014](#).

⁴⁵ [Documentul de analiză nr. 02/2020](#): „Procesul legislativ în Uniunea Europeană după aproape 20 de ani de la «O mai bună legiferare»”.

⁴⁶ *Better Regulation Guidelines*, [SWD\(2021\) 305](#).

⁴⁷ Comisia Europeană, *Better Regulation Toolbox*, 2023.

(ocuparea forței de muncă, condițiile de muncă, distribuția veniturilor, protecția socială și incluziunea). Ambele instrumente subliniază necesitatea de a se efectua evaluări ale impactului pentru a se evita impacturile negative asupra unor grupuri specifice, cum ar fi persoanele cu dizabilități.

Stagnarea a două chestiuni legislative împiedică progresul unor elemente-cheie ale strategiei 2021-2030

48 Strategia 2021-2030 recunoaște existența unei lacune în legislația UE pentru a asigura egalitatea de tratament al persoanelor cu dizabilități în domeniul protecției sociale, al asistenței medicale, al educației și al accesului la bunuri și servicii, inclusiv la locuințe. Directiva privind egalitatea de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă⁴⁸ oferă un temelie juridic la nivelul UE pentru combaterea discriminării pe motive de dizabilitate, dar numai în domeniul ocupării forței de muncă. Strategia 2021-2030 invită, în linii mari, statele membre să permită adoptarea propunerii de directivă a Comisiei privind punerea în aplicare a principiului egalității de tratament în domeniile menționate mai sus (așa-numita „Directivă privind egalitatea de tratament”). Adoptarea de către Consiliu a acestui text juridic propus rămâne incertă și nu este specificat niciun termen în acest sens.

49 În ceea ce privește accesibilitatea, adoptarea Actului european privind accesibilitatea⁴⁹ în 2019 a reprezentat un pas important către facilitarea accesului persoanelor cu dizabilități la produse și servicii prin eliminarea barierelor create de normele diferite din statele membre. Actul impunea statelor membre să asigure transpunerea sa în legislația națională până la 28 iunie 2022. Cu toate acestea, 24 dintre cele 27 de state membre au primit o scrisoare de punere în întârziere deoarece nu au comunicat măsurile lor de transpunere. Cele trei state membre care notificaseră măsurile (Danemarca, Italia și Estonia) au primit și ele în 2023 o scrisoare de punere în întârziere din cauza transpunerii incomplete⁵⁰.

50 Întrucât accesibilitatea produselor și a serviciilor este o condiție prealabilă pentru participarea la societate în condiții de egalitate cu ceilalți, orice întârziere în punerea în aplicare a legislației relevante poate avea un impact negativ asupra egalității pentru persoanele cu dizabilități. În plus, Actul privind accesibilitatea prevede că statele membre pot decide ele însele dacă mediul construit respectă cerințele de

---

⁴⁸ [Directiva 2000/78/CE a Consiliului.](#)

⁴⁹ [Directiva \(UE\) 2019/882.](#)

⁵⁰ Comisia Europeană, [Infringements decisions. Non-transposition of EU legislation: Commission takes action to ensure complete and timely transposition of EU directives](#), 20 iulie 2022.

accesibilitate⁵¹. Potrivit EDF⁵², acest lucru nu este suficient pentru a se asigura, la nivelul de ansamblu al UE, o abordare armonizată a accesibilității la mediul construit pentru persoanele cu dizabilități.

Inițiativele emblematică din strategia 2021-2030 care au fost auditate înregistrează progrese, dar impactul lor nu poate fi încă evaluat

51 Curtea a analizat trei inițiative emblematică, care fie erau deja finalizate, fie trebuiau finalizate până la sfârșitul anului 2023:

- o inițiativa emblematică 2: să propună crearea unui card european pentru dizabilitate care să fie recunoscut în toate statele membre (punctele [52-56](#));
- o inițiativa emblematică 5: să prezinte un pachet pentru îmbunătățirea rezultatelor pe piața forței de muncă ale persoanelor cu dizabilități, care va sprijini statele membre în punerea în aplicare a orientărilor relevante privind ocuparea forței de muncă prin intermediul semestrului european (punctele [57-60](#));
- o inițiativa emblematică 7: pentru a servi drept exemplu, să se adopte o strategie reînnoită în materie de resurse umane a Comisiei, care să cuprindă acțiuni menite să promoveze diversitatea și incluziunea persoanelor cu dizabilități (punctele [61-69](#)).

Implementarea cardului european pentru dizabilitate: eficacitatea depinde de sfera de aplicare și de recunoașterea reciprocă a statutului de persoană cu handicap

52 Strategia 2021-2030 propune, ca inițiativă emblematică, introducerea cardului european pentru dizabilitate până la sfârșitul anului 2023 (a se vedea [anexa](#)). În plus, această acțiune a fost inclusă în programul de lucru al Comisiei pentru 2023 sub forma unei propuneri legislative. Inițiativa se sprijină pe rezultatele unui proiect-pilot desfășurat în perioada 2016-2018 vizând promovarea recunoașterii reciproce voluntare a statutului de persoană cu handicap în domeniul activităților recreative, al culturii, al sportului și al transporturilor în cele opt state membre participante la acest exercițiu. O inițiativă similară, referitoare la tichetul european de parcare, este pusă în aplicare cu succes din 1998⁵³.

⁵¹ Articolul 4 alineatul (4) din [Directiva \(UE\) 2019/882](#).

⁵² EDF, [Alternative report for the second review of the EU by the CRPD Committee](#), februarie 2022.

⁵³ [Recomandarea Consiliului](#) din 3 martie 2008 de adaptare a [Recomandării 98/376/CE](#) privind tichetul de parcare pentru persoanele cu dizabilități.

53 În mai 2021, Comisia a publicat un studiu⁵⁴ care a evaluat punerea în aplicare a proiectului-pilot ca fiind în general pozitivă. Studiul a evidențiat însă și o serie de deficiențe, de exemplu:

- participarea statelor membre și a prestatorilor de servicii a fost voluntară;
- statele membre au fost libere să decidă la care dintre cele patru sectoare vor fi aplicate beneficiile, doar cultura și activitățile recreative fiind acoperite în toate cele opt state membre;
- nu a fost instituit un sistem centralizat de monitorizare a utilizării efective a cardurilor, astfel încât analiza s-a bazat în mare măsură pe informațiile colectate din sondaje;
- eligibilitatea pentru obținerea cardului a variat între diferitele state membre, deoarece acestea erau libere să își stabilească propriile criterii.

54 În noiembrie 2022, Parlamentul European a publicat un studiu⁵⁵ care descrie situația actuală în ceea ce privește recunoașterea reciprocă a statutului persoanelor cu handicap și care include o parte dintre petițiile relevante adresate Parlamentului European. Acesta analizează, de asemenea, unele modalități posibile de a progresa în direcția recunoașterii reciproce, prin măsuri precum elaborarea unui standard comun de bază pentru evaluarea situației de handicap (a se vedea punctele [26-29](#)).

55 Comisia urmează să elaboreze, până în vara anului 2023, o evaluare a impactului, în care va descrie diferitele opțiuni de punere în aplicare a cardului pentru persoanele cu dizabilități, inclusiv un posibil act legislativ în acest sens. Pe baza acestei evaluări, Comisia intenționează să prezinte o propunere legislativă formală.

56 Curtea consideră că implementarea acestui card reprezintă un pas înainte către recunoașterea reciprocă a statutului persoanelor cu handicap, facilitând libera circulație a acestora în UE. Eficacitatea sa va depinde însă de sfera de aplicare definită și poate fi frânată de eventualele asimetrii în evaluarea criteriilor de dizabilitate selectate de diferitele state membre, dată fiind competența lor în acest domeniu.

---

⁵⁴ Comisia Europeană, *Study assessing the implementation of the pilot action on the EU Disability Card and associated benefits*, raport final, 2021.

⁵⁵ Parlamentul European, *Disability assessment, mutual recognition and the EU Disability Card*, noiembrie 2022.

Pachetul pentru îmbunătățirea rezultatelor pe piața forței de muncă ale persoanelor cu dizabilități: un pas în direcția cea bună, dar este încă prea devreme pentru ca efectele acestuia să poată fi observate

57 În UE, decalajul în materie de ocupare a forței de muncă între persoanele cu dizabilități și cele fără dizabilități a rămas aproximativ la același nivel din 2014, anul în care s-a început măsurarea acestui aspect (a se vedea punctul **05**). În septembrie 2022, Comisia a lansat Pachetul privind ocuparea forței de muncă pentru persoanele cu dizabilități⁵⁶, una dintre inițiativele emblematice din strategia 2021-2030, pentru a remedia această situație. În anunțul respectiv se afirmă că rata de ocupare a persoanelor cu dizabilități trebuie mărită, iar decalajul în materie între persoanele cu dizabilități și cele fără dizabilități trebuie redus pentru a atinge obiectivele principale ale UE din Pilonul european al drepturilor sociale. Obiectivele principale la nivelul UE, relevante sub acest aspect, care trebuie atinse până în 2030, sunt următoarele: numărul persoanelor cu risc de sărăcie sau de excluziune socială ar trebui redus cu cel puțin 15 milioane, cel puțin 78 % dintre persoanele cu vârste între 20 și 64 de ani ar trebui să aibă un loc de muncă și cel puțin 60 % dintre adulți ar trebui să participe anual la cursuri de formare.

58 Pachetul propus include șase domenii de acțiune (pentru toate fiind fixate livrabile specifice):

- consolidarea capacităților serviciilor publice de ocupare a forței de muncă și de integrare;
- promovarea perspectivelor de angajare prin acțiuni pozitive și prin combaterea stereotipurilor;
- asigurarea amenajării corespunzătoare pentru a răspunde nevoilor persoanelor cu dizabilități la locul de muncă;
- menținerea încadrării în muncă a persoanelor cu dizabilități;
- asigurarea unor programe de reabilitare profesională în caz de boală sau accident; și
- explorarea potențialului de locuri de muncă de calitate în contextul unei încadrări în muncă protejate și a căilor de acces la piața deschisă a forței de muncă.

---

⁵⁶ Serviciile comune ale Comisiei – document al Platformei pentru persoanele cu handicap, *Package to improve labour market outcomes of persons with disabilities (Disability Employment Package – „employment package”)*.

59 Cu toate acestea, până la sfârșitul lunii februarie 2023, Comisia adoptase doar setul de instrumente privind consolidarea serviciilor publice de ocupare a forței de muncă pentru a îmbunătăți rezultatele pe piața forței de muncă ale persoanelor cu dizabilități. Comisia se așteaptă ca alte livrabile să fie finalizate în cursul anului 2023. În strategia 2021-2030, Comisia solicită totodată statelor membre să stabilească ținte pentru reducerea decalajului în materie de ocupare a forței de muncă între persoanele cu dizabilități și cele fără dizabilități.

60 În opinia Curții, pachetul privind ocuparea forței de muncă în rândul persoanelor cu dizabilități reprezintă un pas în direcția cea bună, care ar putea contribui la eliminarea decalajului persistent în materie. Cu toate acestea, până când nu vor fi realizate celelalte livrabile și până când nu va începe punerea lor în practică ulterioară, efectele potențiale ale acestui pachet asupra decalajului nu pot fi evaluate.

Puterea exemplului: în calitate de angajatori, instituțiile UE dau dovadă de ambiție în ceea ce privește promovarea incluziunii persoanelor cu dizabilități, dar rezultatele demonstrate sunt limitate

61 În strategia 2021-2030, Comisia și-a exprimat angajamentul de a conduce prin puterea exemplului în ceea ce privește egalitatea persoanelor cu dizabilități și a făcut apel la celelalte instituții ale UE să facă același lucru. În acest scop, ea a inclus în strategie inițiativa emblematică a unei strategii reînnoite privind resursele umane, care a fost adoptată în aprilie 2022⁵⁷.

62 Membrii personalului instituțiilor UE provin din toate cele 27 de state membre și normele de încadrare în muncă ce li se aplică sunt prevăzute de Statutul funcționarilor și de Regimul aplicabil celorlalți agenți ai UE⁵⁸. În plus, instituțiile UE își pot stabili propriul sistem de recunoaștere a dizabilității.

63 Pentru a obține informații suplimentare cu privire la măsurile luate de Comisie și de unele dintre celelalte instituții ale UE pentru promovarea egalității pentru persoanele cu dizabilități, Curtea a solicitat acestor instituții să completeze un chestionar care a acoperit diferite domenii de acțiuni potențiale (a se vedea punctul 22).

64 Din răspunsurile furnizate reiese că toate instituțiile UE care au participat la sondaj derulează măsuri menite să asigure accesibilitatea clădirilor lor pentru publicul

⁵⁷ Comunicarea către Comisie – *A new Human Resources Strategy for the Commission*, C(2022) 2229.

⁵⁸ **Regulamentul nr. 31 (CEE), 11 (CEE).**

larg și pentru angajații lor cu dizabilități. În ceea ce privește clădirile noi, instituțiile au luat în considerare accesibilitatea în etapa de planificare. Problemele legate de accesibilitate sunt mai frecvente în cazul clădirilor mai vechi, de exemplu clădirile din Bruxelles care erau conforme cu legislația belgiană relevantă la momentul achiziționării lor, dar care necesită acum mai multe lucrări pentru a fi în conformitate cu standardele UE în materie de accesibilitate. În ceea ce privește accesibilitatea digitală, toate cele cinci instituții ale UE care au participat la sondaj iau măsuri pentru ca mediul lor digital să devină mai accesibil, prin planuri de acțiune sau prin alte diverse inițiative.

65 Trei dintre cele cinci instituții care au făcut obiectul sondajului (Consiliul, Comisia și Curtea de Conturi Europeană) au afirmat că lipsa datelor privind angajații cu dizabilități era unul dintre cele mai importante obstacole în calea asigurării unor condiții bune de muncă pentru personal. În special, în temeiul normelor aplicabile ocupării forței de muncă în instituțiile UE, serviciile de resurse umane nu sunt informate cu privire la eventualele dizabilități ale angajaților, cu excepția cazului în care angajatul în cauză le furnizează în mod voluntar aceste informații. În plus, orice date furnizate fac obiectul reglementărilor privind protecția datelor cu caracter personal.

66 Curtea a constatat că instituțiile UE au fost în măsură să colecteze date privind numărul de solicitări de amenajări corespunzătoare menite să răspundă nevoilor persoanelor cu dizabilități. Aceste solicitări nu oferă însă o imagine completă a numărului de persoane cu dizabilități care lucrează pentru instituții, deoarece nu toate necesită amenajări corespunzătoare. Astfel de amenajări pot fi solicitate și pentru probleme de sănătate temporare. Pentru a depăși această dificultate, două dintre cele cinci instituții care au răspuns la chestionar (Consiliul și Comisia) efectuaseră deja sondaje pe bază voluntară în rândul personalului, iar alte două (Parlamentul și Curtea de Conturi Europeană) intenționau să facă acest lucru în viitorul apropiat. Comisia a desfășurat un sondaj în rândul personalului său și al celui din agențiile executive și din Serviciul European de Acțiune Externă și a primit 10 000 de răspunsuri (ceea ce corespunde unei rate de răspuns de 22 %). Dintre respondenți, 4,4 % au declarat că se considerau ca fiind persoane cu dizabilități, iar 6,4 % au declarat că îngrijesc o persoană aflată în întreținere și care avea o dizabilitate⁵⁹.

67 Instituțiile UE care au participat la sondajul Curții au angajat în total aproximativ 4 000 de stagiați în 2022, dar nu se cunoaște numărul stagiatarilor cu dizabilități. Analiza Curții a arătat, de asemenea, că trei dintre cele cinci instituții desfășurau un program de acțiuni pozitive (măsuri destinate unor grupuri specifice pentru a reduce la

---

⁵⁹ Comisia Europeană, *Survey on diversity, inclusion and respect at the workplace, report of the results* (sondaj realizat în martie 2021).

minimum dezavantajele cu care se confruntă acestea în raport cu alți candidați) și că o altă instituție avea în vedere introducerea unui astfel de program (a se vedea [tabelul 3](#)). Pe de altă parte, Curtea a constatat și că aceste programe se axau în principal pe stagieri. Stagiarii cu dizabilități pot participa și la programe de stagii deschise. O singură instituție (Parlamentul) pune în aplicare în prezent un program de acțiune pozitivă destinat agenților contractuali.

Tabelul 3 – Programe de acțiune pozitivă și obiective conexe în cele cinci instituții ale UE

Instituție	Stagiari cu dizabilități (pe an)	Agenți contractuali cu dizabilități
Parlamentul European	Aproximativ 30 (aproximativ 15 de două ori pe an)	În 2022, a fost disponibilă finanțare pentru șapte persoane cu dizabilități (șase persoane recrutate)
Consiliul Uniunii Europene	Șase (trei, de două ori pe an)	Plan de acțiune avut în vedere
Comisia Europeană	Nu există un plan de acțiune	Nu există un plan de acțiune
Curtea de Justiție a Uniunii Europene	Plan de acțiune avut în vedere	Nu există un plan de acțiune
Curtea de Conturi Europeană	Cel puțin un stagiar pe an	Nu există un plan de acțiune

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza activităților de audit.

68 Instituțiile UE recrutează personal permanent pe baza reușitei acestora la concursurile organizate de Oficiul European pentru Selecția Personalului (EPSO). EPSO oferă, la cerere și pe baza unui certificat medical sau a unui aviz de specialitate, o adaptare corespunzătoare pentru a răspunde nevoilor candidaților cu dizabilități. Candidații selectați sunt înscrși pe listele de rezervă pentru posturi permanente. EPSO nu monitorizează însă dacă persoanele cu dizabilități plasate pe listele de rezervă sunt angajate efectiv de instituțiile UE, întrucât etapa de recrutare nu face parte din mandatul EPSO.

69 Comisia pentru control bugetar a Parlamentului European a solicitat instituțiilor și organismelor UE informații cu privire la persoanele cu dizabilități care fac parte din efectivul lor de personal, ceea ce ilustrează necesitatea unei raportări⁶⁰. În cadrul

⁶⁰ De exemplu, *2021 Discharge Questionnaire to the European Court of Justice*, întrebarea 22.

sondajului, instituțiile UE nu au furnizat Curții date comparabile privind persoanele cu dizabilități angajate de ele. Acestea nu compară cifrele lor interne cu informații comparabile de la nivelul UE.

Datele de care Comisia dispune cu privire la cuantumul fondurilor UE alocate pentru măsurile de sprijinire a persoanelor cu dizabilități sunt limitate

70 În ceea ce privește finanțarea disponibilă din partea UE, inclusiv măsurile temporare de sprijin (CRII/CRII+ și REACT-EU), Curtea a evaluat dacă:

- monitorizarea a permis să se stabilească în ce mod contribuie finanțarea UE la îmbunătățirea vieții persoanelor cu dizabilități;
- finanțarea UE destinată persoanelor cu dizabilități putea fi identificată;
- condiția favorizantă orizontală referitoare la implementarea convenției și a recomandărilor din cadrul semestrului european a contribuit la o mai bună focalizare asupra nevoilor persoanelor cu dizabilități.

Cadrul de monitorizare pentru ambele perioade de programare nu permite evaluarea măsurii în care finanțarea din partea UE contribuie la îmbunătățirea situației persoanelor cu dizabilități

71 Comisia nu deține informații cu privire la finanțarea efectivă alocată pentru acțiuni specifice în favoarea persoanelor cu dizabilități, deoarece nu există nicio categorie corespondentă de cheltuieli. Curtea a constatat că această situație era valabilă atât pentru FSE, cât și pentru măsurile de urgență ale UE (CRII/CRII+ și REACT-EU), și că aceasta nu se va schimba pentru perioada de programare 2021-2027.

72 Legislația UE prevede un indicator comun de realizare referitor la „participanți cu handicap”⁶¹. Statele membre trebuie să raporteze cu privire la acest indicator în fiecare an. Pentru perioada de programare 2014-2020, statele membre nu aveau obligația de a stabili valori-țintă pentru numărul de participanți cu dizabilități pe care intenționau să îi sprijine. Ele nu vor avea această obligație nici în perioada de programare 2021-2027.

---

⁶¹ [Regulamentul \(UE\) nr. 1304/2013](#) și [Regulamentul \(UE\) 2021/1057](#).

73 Indicatorul permite estimarea numărului de persoane cu dizabilități care au beneficiat de sprijin din partea UE. El nu permite însă Comisiei să identifice ce sumă din finanțarea UE a fost alocată pentru persoanele cu dizabilități. Nu a fost specificat niciun indicator comun de rezultat în legătură cu acest grup-țintă. În consecință, sistemul de monitorizare nu va furniza informațiile necesare pentru a se stabili dacă statele membre au depus eforturi suficiente pentru a ajunge la persoanele cu dizabilități.

74 În perioada de programare 2014-2020, o sumă totală de 100 de miliarde de euro a fost alocată statelor membre în cadrul FSE prin intermediul obiectivului tematic 8 („Promovarea unor locuri de muncă durabile și de calitate și sprijinirea mobilității lucrătorilor”), al obiectivului 9 („Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare”) și al obiectivului 10 („Efectuarea de investiții în domeniul educației, al formării și al formării profesionale în vederea dobândirii de competențe și a învățării pe tot parcursul vieții”). Măsurile de sprijinire a persoanelor cu dizabilități puteau fi finanțate în cadrul tuturor celor trei obiective tematice, dar nu există date specifice privind finanțarea alocată unor astfel de măsuri.

75 Informațiile cu privire la numărul de persoane cu dizabilități care au beneficiat de sprijin din partea FSE în perioada de programare 2014-2020 sunt mai numeroase. Conform indicatorului comun de realizare „participanți cu handicap”, măsurile din cadrul FSE au ajuns la un total de 3,6 milioane de participanți în întreaga UE până la sfârșitul anului 2021⁶². **Caseta 2** oferă informații mai detaliate pentru cele patru state membre vizitate.

---

⁶² „Fondurile structurale și de investiții europene Raportul din 2022 de sintetizare a rapoartelor anuale de implementare a programelor, care vizează implementarea în perioada 2014-2020”, **COM(2023) 39**.

Caseta 2

Exemple de programe din cadrul FSE referitoare la persoanele cu dizabilități și puse în aplicare în statele membre vizitate (unul pentru fiecare stat membru)

Țările de Jos: incluziune activă vizând stimularea oportunităților de ocupare a forței de muncă, cu scopul de a combate șomajul în rândul tinerilor și de a spori capacitatea de inserție profesională a oricărei persoane care nu poate avea un acces ușor pe piața muncii, inclusiv a persoanelor cu dizabilități. Participanți cu dizabilități: 225 126.

Spania: căi de integrare pentru a ajuta persoanele cu dizabilități să aibă acces la piața forței de muncă, alături de contribuții subvenționate la asigurările sociale prin intermediul centrelor de angajare specializate. Participanți cu dizabilități (programul operațional „Incluziune socială”): 421 063.

Suedia: incluziunea în educație și pe piața forței de muncă și dobândirea de competențe și de calificări pentru persoanele care nu pot avea un acces ușor pe piața muncii, inclusiv a persoanelor cu dizabilități. Participanți cu dizabilități: 50 287.

România: măsurile referitoare la persoanele cu dizabilități au inclus dezinstituționalizarea, furnizarea de dispozitive asistive, formare și angajare. Participanți cu dizabilități (Programul Operațional Capital Uman): 13 670.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza activităților de audit și a platformei de date deschise <https://cohesiondata.ec.europa.eu/> (situația din februarie 2023).

76 Ca răspuns la pandemia de COVID-19 care a început în martie 2020, Comisia a introdus măsuri de creștere a flexibilității finanțării (CRII și, ulterior, CRII+) ⁶³ și a furnizat o finanțare suplimentară pentru programele din perioada 2014-2020 (prin REACT-EU) ⁶⁴ prin intermediul *NextGenerationEU* ⁶⁵. Orientările interne ale Comisiei adresate statelor membre cu privire la utilizarea finanțării de urgență se referă și la persoanele cu dizabilități ca exemplu de intervenție care poate fi finanțată. Cu toate acestea, chiar dacă persoanele cu dizabilități au fost afectate în mod disproporționat de pandemie (a se vedea exemplele din *caseta 3*), ele sunt menționate doar ca unul dintre grupurile vulnerabile/dezavantajate.

⁶³ [Regulamentul \(UE\) 2020/460.](#)

⁶⁴ [Regulamentul \(UE\) 2020/2221.](#)

⁶⁵ [Regulamentul \(UE\) 2020/2094.](#)

Caseta 3

Exemple de probleme cu care s-au confruntat persoanele cu dizabilități în timpul pandemiei de COVID-19 în statele membre vizitate

În **Țările de Jos**, cel mai mare impact negativ asupra persoanelor cu dizabilități a fost cauzat de decizia de a interzice vizitarea persoanelor care trăiesc în instituții și centre rezidențiale de îngrijire, precum și de a închide centrele de îngrijire de zi pentru adulții și copiii cu dizabilități.

În **Spania**, pandemia a redus numeroase servicii de asistență socială, educațională și de ocupare a forței de muncă pentru persoanele cu dizabilități, această categorie nefiind întotdeauna luată în considerare în planificarea măsurilor de combatere a pandemiei.

Suedia nu a instituit măsuri de limitare a mișcării persoanelor la nivel național în timpul pandemiei, dar au fost impuse restricții de deplasare la nivel local în anumite comitate și/sau municipalități. Acest lucru a restricționat uneori accesul la servicii de asistență medicală și la activități zilnice pentru persoanele cu dizabilități.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza activităților de audit.

77 Comisia a evaluat impactul COVID-19 asupra persoanelor cu dizabilități ulterior în timpul pandemiei (2021) în contextul semestrului european. Raportul de sinteză al Comisiei⁶⁶ a evidențiat o serie de probleme:

- un număr disproporționat de decese în comparație cu persoanele fără dizabilități, deși existau foarte puține date defalcate privind decesele cauzate de COVID-19 în rândul persoanelor cu dizabilități;
- izolarea și segregarea persoanelor cu dizabilități în instituțiile de îngrijire, din cauza restricțiilor impuse în contextul pandemiei de COVID-19, a interdicțiilor de vizitare și a anulării activităților; persoanele cu dizabilități care trăiesc în comunitate au fost, de asemenea, afectate;
- acces limitat la serviciile de sănătate, la abilitare și la reabilitare din cauza închiderii multor servicii „neesențiale”;
- suspendarea sau limitarea serviciilor sociale și de sprijin în multe cazuri; și
- dificultățile deosebite pe care copiii cu dizabilități le-au avut probabil cu cursurile online.

⁶⁶ Comisia Europeană, *COVID-19 and people with disabilities in Europe – Assessing the impact of the crisis and informing disability-inclusive next steps*, 2021.

Condiția favorizantă orizontală și recomandările din cadrul semestrului european referitoare la finanțarea măsurilor pentru persoanele cu dizabilități în perioada 2021-2027 riscă să aibă un impact limitat

Există riscul ca impactul condiției favorizante orizontale să fie limitat

78 La fel ca în perioada de programare 2014-2020, Regulamentul privind dispozițiile comune (RDC) pentru perioada de programare 2021-2027⁶⁷ include condiții prealabile care trebuie îndeplinite pentru programele cofinanțate de UE. Acestea sunt cunoscute sub denumirea de condiții favorizante și pot fi orizontale (aplicabile tuturor obiectivelor specifice) sau tematice. Una dintre condițiile favorizante orizontale se referă la implementarea și aplicarea convenției, stabilind o legătură între finanțarea UE relevantă și convenție.

79 Condiția favorizantă orizontală respectivă impune statelor membre să dispună de cadre naționale care să asigure implementarea convenției și care să cuprindă:

- o obiective cu ținte măsurabile, mecanisme de colectare a datelor și mecanisme de monitorizare;
- o modalități prin care să se asigure că politica, legislația și standardele în materie de accesibilitate sunt reflectate în mod corespunzător în pregătirea și implementarea programelor;
- o modalități de raportare către comitetul de monitorizare cu privire la cazurile în care operațiunile sprijinite cu fonduri de la UE nu respectă convenția ONU, precum și cu privire la plângerile referitoare la convenție prezentate în conformitate cu măsurile adoptate în temeiul articolului 69 alineatul (7) din RDC.

80 Condiția trebuie să fie îndeplinită în mod continuu pe parcursul perioadei de programare 2021-2027; în caz contrar, Comisia nu va rambursa cheltuielile legate de obiectivul specific în cauză. Aceste dispoziții reprezintă un progres în comparație cu perioada de programare 2014-2020⁶⁸, când condiția prealabilă relevantă (condiționalitatea *ex ante*) impunea doar instituirea unei capacități administrative suficiente pentru a implementa și a aplica convenția, iar Comisia a verificat dacă erau îndeplinite condițiile prealabile doar la începutul perioadei de programare.

---

⁶⁷ Regulamentul (UE) 2021/1060.

⁶⁸ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013.

81 Curtea a observat însă că evaluarea de către Comisie a respectării condiției s-a limitat doar la a verifica dacă strategiile sau planurile de acțiune naționale stabileau obiective măsurabile. Comisia nu are nicio obligație din punct de vedere juridic să monitorizeze dacă obiectivele sunt într-adevăr atinse. Din această cauză, condiția este mai degrabă o cerință administrativă pentru obținerea de finanțare din partea UE decât un instrument care să asigure o mai bună direcționare a finanțării.

Recomandările din cadrul semestrului european nu pun decât un accent limitat pe persoanele cu dizabilități

82 Conform normelor pentru perioada de programare 2021-2027⁶⁹, statele membre trebuie să acorde prioritate provocărilor identificate în semestrul european și să aloce resurse corespunzătoare pentru a răspunde acestor provocări. Această cerință are însă o relevanță limitată în ceea ce privește finanțarea măsurilor de sprijinire a persoanelor cu dizabilități în UE.

83 Analiza Curții a arătat că „Semestrul european 2022: Comunicarea privind pachetul de primăvară” menționa doar de două ori persoanele cu dizabilități, o dată în contextul grupurilor afectate în mod disproporționat de COVID-19 și o dată în contextul creșterii participării acestora pe piața forței de muncă. Niciuna dintre recomandările specifice fiecărei țări pentru 2020 sau 2022 formulate în cadrul semestrului european nu face referire în mod explicit la persoanele cu dizabilități, în pofida impactului disproporționat al pandemiei de COVID-19 asupra acestui grup. Recomandările specifice fiecărei țări pentru 2020 nu se refereau nici la grupurile defavorizate (care ar putea include persoanele cu dizabilități). Numai patru state membre au primit o recomandare privind grupurile defavorizate prin intermediul recomandărilor specifice pentru 2022. În același timp, 26 dintre cele 27 de state membre au primit o recomandare identică privind grupurile vulnerabile, care viza creșterile prețurilor la energie.

84 În urma analizei sale, Curtea a constatat, de asemenea, că referirile la persoanele cu dizabilități în rapoartele de țară tind să fie foarte vagi și generale, menționând, de exemplu, decalajul în materie de ocupare a forței de muncă între persoanele cu dizabilități și cele fără dizabilități sau riscul de sărăcie, precum și necesitatea de a se lua măsuri în acest sens. Programele naționale de reformă din cele patru state membre vizitate făceau referire la acțiuni planificate cu scopul de a îmbunătăți situația persoanelor cu dizabilități, dar în grade diferite. Referirile la persoanele cu dizabilități din acordurile de parteneriat și din proiectele de programe ale celor patru state membre vizitate erau, în linii mari, în concordanță cu problemele identificate în cadrul semestrului european. Astfel, observațiile Comisiei cu privire la acordurile de

---

⁶⁹ [Regulamentul \(UE\) 2021/1057](#).

parteneriat și programele din perioada 2021-2027 vizau în principal includerea principiilor orizontale ale nediscriminării și accesibilității.

85 Pentru perioada de programare 2021-2027, dintre cele patru state membre vizitate în cursul auditului, numai România a inclus o prioritate specifică pentru persoanele cu dizabilități. Acțiunile prevăzute în proiectul său de program „Incluziune” pentru perioada 2021-2027 se axează în mare măsură pe îmbunătățirea serviciilor pentru persoanele cu dizabilități, precum și pe tehnologiile asistive, pe serviciile de îndrumare în luarea deciziilor și pe acțiunile de sprijinire a inserției pe piața muncii. În Suedia, programul național din cadrul FSE+ vizează persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă ce nu pot avea un acces ușor pe piața muncii, inclusiv persoanele cu dizabilități. Țările de Jos și Spania vor continua să pună în aplicare măsuri de sprijinire a persoanelor cu dizabilități similare celor din perioada de programare 2014-2020.

Concluzii și recomandări

86 În ansamblu, Curtea concluzionează că impactul practic al acțiunii UE asupra situației persoanelor cu dizabilități în statele membre a fost limitat. În ultimii ani, nu a avut loc nicio îmbunătățire semnificativă per ansamblul UE în ceea ce privește decalajul în materie de ocupare a forței de muncă între persoanele cu dizabilități și cele fără dizabilități sau riscul de sărăcie pentru persoanele cu dizabilități, doi dintre indicatorii principali care măsoară egalitatea pentru această categorie la nivelul UE.

87 În ceea ce privește datele disponibile privind persoanele cu dizabilități, Curtea a identificat diferențele dintre criteriile de evaluare a statutului de persoană cu handicap de la un stat membru la altul (și între regiuni) ca fiind o problemă majoră, din cauza căreia Comisia nu poate obține o imagine de ansamblu solidă (a se vedea punctul 26).

88 Evaluarea situației de handicap depinde de interpretarea și de aplicarea diferitor criterii de către autoritățile centrale sau descentralizate din statele membre. La nivelul UE, singurele date comparabile privind situația persoanelor cu dizabilități sunt rezultatul unor anchete în care participanții își declară ei înșiși statutul de persoană cu handicap. Curtea a identificat unele deficiențe în ceea ce privește aceste anchete din punctul de vedere al granularității, al acoperirii și al frecvenței lor. Prin urmare, nu este întotdeauna posibil ca aceste date să fie reconciliate cu datele administrative compilate de statele membre, ceea ce îngreunează comparațiile între țări în UE. Aceste diferențe sub aspectul datelor pot submina recunoașterea reciprocă a statutului de persoană cu handicap în UE. În consecință, persoanele cu dizabilități care călătoresc în alt stat membru sau care se mută în alt stat membru în scop profesional, de studiu sau din alte motive se pot confrunta cu o sarcină administrativă mai mare decât resortisanții statului membru respectiv. Comisia a elaborat politica UE în acest domeniu în intenția de a proteja drepturile persoanelor cu dizabilități. Disponibilitatea unor informații de înaltă calitate și comparabile provenite din statele membre este esențială pentru monitorizarea politicii UE care urmărește să asigure drepturi egale pentru persoanele cu dizabilități (a se vedea punctele 26-34). Prin urmare, Curtea formulează următoarea recomandare:

Recomandarea 1 – Să se obțină mai multe date comparabile per ansamblul UE

Comisia ar trebui să obțină mai multe date privind situația persoanelor cu dizabilități, care să fie comparabile sub aspectul acoperirii, al frecvenței și al granularității datelor, pentru a constitui una dintre bazele pe care să se măsoare impactul și eficacitatea politicii UE care vizează asigurarea unor drepturi egale pentru persoanele cu dizabilități.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2025.

89 În 2010, Comisia a lansat Strategia europeană 2010-2020 pentru persoanele cu handicap, menită să îmbunătățească incluziunea socială și bunăstarea persoanelor cu dizabilități și să le permită acestora să își exercite pe deplin drepturile. Strategia a transpus unele dintre dispozițiile Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități în contextul UE și a propus acțiuni de sprijinire a persoanelor cu dizabilități în opt domenii prioritare: accesibilitate, participare, egalitate, ocuparea forței de muncă, educație, protecție socială, sănătate și acțiune externă (a se vedea punctul [40](#)).

90 Strategia privind drepturile persoanelor cu handicap 2021-2030 abordează majoritatea deficiențelor identificate în strategia anterioară. Curtea a constatat că aceasta era în concordanță cu convenția și includea acțiuni noi, printre care șapte inițiative emblematice. Cu toate acestea, doar jumătate dintre acțiuni prevăd o dată de finalizare, ceea ce poate avea un impact asupra monitorizării punerii efective în aplicare. În plus, anumite probleme majore care intră, cel puțin parțial, în sfera de competență a Comisiei rămân nesoluționate. Corespondența dintre strategia 2021-2030 și finanțarea din partea UE este încă slabă, iar Comisia nu a revizuit încă întreaga legislație relevantă a UE pentru a evalua gradul de conformitate cu convenția. Stagnarea Directivei privind egalitatea de tratament și transpunerea lentă a Actului european privind accesibilitatea în statele membre frânează progresul în concretizarea elementelor esențiale ale strategiei 2021-2030 (a se vedea punctele [41-50](#)). Prin urmare, Curtea formulează următoarea recomandare:

Recomandarea 2 – Să se avanseze în revizuirea și adoptarea legislației relevante a UE pentru a se asigura respectarea convenției

---

Comisia ar trebui:

- (a) să revizuiască în mod progresiv legislația UE cu relevanță pentru strategia 2021-2030 pentru a evalua gradul de conformitate a acesteia cu convenția; și
- (b) să ia măsuri adecvate pentru a sprijini Consiliul în adoptarea Directivei privind egalitatea de tratament.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2030 (data la care se încheie strategia actuală) pentru revizuirea legislației relevante a UE în raport cu convenția; sfârșitul anului 2024 pentru măsurile legate de adoptarea Directivei privind egalitatea de tratament.

91 Cu scopul de a contribui la reducerea decalajului în materie de ocupare a forței de muncă în rândul persoanelor cu dizabilități, strategia 2021-2030 a anunțat o serie de măsuri în cadrul pachetului privind ocuparea forței de muncă în rândul acestei categorii, dar impactul nu poate fi deocamdată evaluat. În plus, un pas în direcția facilitării recunoașterii reciproce a statutului de persoană cu handicap în întreaga UE a fost introducerea, prin strategia 2021-2030, a unui card european pentru dizabilitate. Eficacitatea acestui card va depinde însă de sfera definită pentru aplicarea sa. Recunoașterea reciprocă a statutului de persoană cu handicap ar contribui la libera circulație a persoanelor cu dizabilități în UE (a se vedea punctele [52-60](#)). Prin urmare, Curtea formulează următoarea recomandare:

Recomandarea 3 – Să se ia măsuri în direcția facilitării recunoașterii reciproce a statutului de persoană cu handicap

---

Comisia ar trebui să colaboreze cu statele membre pentru a facilita recunoașterea reciprocă a statutului de persoană cu handicap în UE (pentru șederile de scurtă durată în statele membre ale UE), respectând totodată principiul subsidiarității și pe cel al proporționalității.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2025.

92 Comisia și-a asumat un angajament ambițios de a da un exemplu în ceea ce privește accesibilitatea și angajarea persoanelor cu dizabilități. Ea a făcut apel la alte instituții ale UE să depună eforturi similare. Cu toate acestea, până în prezent, pe baza datelor disponibile, nu se poate stabili în ce măsură instituțiile UE și-au atins ambițiile în ceea ce privește includerea persoanelor cu dizabilități în forța lor de muncă (a se vedea punctele [61-69](#)). Prin urmare, Curtea formulează următoarea recomandare:

Recomandarea 4 – Să se măsoare progresele înregistrate în angajarea persoanelor cu dizabilități în instituțiile UE și să se raporteze cu privire la aceste progrese

---

Instituțiile UE ar trebui să dea un exemplu și:

- (a) să măsoare progresele realizate în includerea persoanelor cu dizabilități în forța lor de muncă;
- (b) să raporteze periodic (de preferință, o dată la doi ani) cu privire la progresele înregistrate, cu respectarea deplină a normelor de protecție a datelor cu caracter personal, prin compararea propriilor date cu informații comparabile de la nivelul UE și, dacă este fezabil, și de la nivelul statelor membre.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2025.

93 Cadrul de finanțare al UE, atât cel pentru perioada 2014-2020, cât și cel pentru perioada 2021-2027, nu prevede o categorie de cheltuieli care să vizeze în mod specific sprijinul pentru persoanele cu dizabilități. Aceasta înseamnă, printre altele, că modul în care este conceput cadrul de monitorizare al Comisiei nu permite obținerea de informații cu privire la măsura în care finanțarea din partea UE contribuie la îmbunătățirea situației persoanelor cu dizabilități. Între timp, pentru ambele perioade acoperite de acest audit, legislația UE prevede un indicator comun de realizare referitor la „participanți cu handicap”. Pe de altă parte, nu există niciun indicator de rezultat comun care să ilustreze modul în care finanțarea din partea UE a îmbunătățit situația persoanelor cu dizabilități (a se vedea punctele [71-77](#)).

94 La programarea fondurilor din cadrul politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027, statele membre trebuie să demonstreze că îndeplinesc anumite cerințe, ca de exemplu condiția favorizantă orizontală privind implementarea convenției și a recomandărilor din cadrul semestrului european. Curtea a constatat că impactul acestor două instrumente asupra unei mai bune direcționări a finanțării UE către nevoile persoanelor cu dizabilități în statele membre vizitate riscă să fie redus din cauza accentului insuficient pus pe acest grup (a se vedea punctele [78-85](#)).

Prezentul raport a fost adoptat de Camera II, condusă de doamna Annemie Turtelboom, membră a Curții de Conturi, la Luxemburg, în ședința sa din 28 iunie 2023.

Pentru Curtea de Conturi

Tony Murphy
Președinte

Anexă

Inițiativele emblematice ale strategiei 2021-2030 și stadiul acestora

	Inițiativă emblematică	Calendar	Stadiu
1	Lansarea unui centru european de resurse AccessibleEU pentru a spori coerența politicilor în materie de accesibilitate și pentru a facilita accesul la cunoștințele relevante.	2022	Comisia a semnat contractul pentru centrul AccesibleEU, care a demarat lucrările pregătitoare și a organizat mai multe prezentări și evenimente. De asemenea, Comisia desfășoară consultări cu privire la un proiect de mandat de standardizare în vederea elaborării de standarde pentru produse și servicii necesare punerii în aplicare a Actului european privind accesibilitatea.
2	Propunerea de a crea un card european pentru dizabilitate care să fie recunoscut în toate statele membre.	2023	Comisia a inițiat discuții pe această temă cu statele membre și cu organizațiile societății civile. Această acțiune a fost inclusă în programul de lucru al Comisiei pentru 2023 sub forma unei propuneri legislative.
3	Publicarea de orientări adresate statelor membre prin care să se recomande îmbunătățiri în ceea ce privește viața independentă și incluziunea persoanelor cu dizabilități în comunitate.	2023	Comisia desfășoară activități pregătitoare, inclusiv consultări cu statele membre și cu organizațiile relevante care reprezintă interesele persoanelor cu dizabilități.
4	Prezentarea unui cadru european de calitate pentru serviciile sociale de excelență pentru persoanele cu dizabilități.	2024	Urmează să fie demarată.

	Inițiativă emblematică	Calendar	Stadiu
5	Prezentarea unui pachet pentru îmbunătățirea rezultatelor pe piața forței de muncă ale persoanelor cu dizabilități, care va sprijini statele membre în punerea în aplicare a orientărilor privind ocuparea forței de muncă prin intermediul semestrului european.	2022	Finalizată. A fost publicat Pachetul privind ocuparea forței de muncă pentru persoanele cu dizabilități.
6	Înființarea Platformei pentru persoanele cu handicap, cu participarea punctelor focale naționale, a organizațiilor care reprezintă interesele persoanelor cu dizabilități și a Comisiei, pentru a sprijini punerea în aplicare a strategiei 2021-2030, precum și a strategiilor naționale pentru persoanele cu dizabilități.	2021	Finalizată. Platforma pentru persoanele cu handicap a fost creată în octombrie 2021 și prima sa reuniune a avut loc la 15 decembrie 2021.
7	Adoptarea unei strategii reînnoite a Comisiei în materie de resurse umane, care să includă acțiuni de promovare a diversității și a incluziunii persoanelor cu dizabilități.	2022	Finalizată. Strategia a fost publicată în aprilie 2022.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza cadrului de monitorizare al Comisiei.

Acronime

CRII/CRII+: Inițiativa pentru investiții ca reacție la coronavirus

EDF: Forumul european al persoanelor cu dizabilități (*European Disability Forum*)

EPSO: Oficiul European pentru Selecția Personalului

Eurofound: Fundația Europeană pentru Îmbunătățirea Condițiilor de Viață și de Muncă

FRA: Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene

FSE: Fondul social european

FSE+: Fondul social european Plus

REACT-EU: Asistența de redresare pentru coeziune și teritoriile Europei

Glosar

Abilitare: procesul prin care persoanele cu dizabilități sunt ajutate să dobândească sau să își îmbunătățească competențele și capacitățile de desfășurare a activităților din viața de zi cu zi.

Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene: agenție a UE care protejează drepturile, valorile și libertățile consacrate în Carta drepturilor fundamentale a UE.

Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități: în 2007, UE a semnat această convenție, care a intrat în vigoare în ianuarie 2011. Convenția este un instrument internațional obligatoriu din punct de vedere juridic care stabilește standarde minime pentru drepturile persoanelor cu dizabilități. 22 dintre cele 27 de state membre au ratificat, de asemenea, Protocolul opțional la convenție, care instituie un mecanism privind plângerile individuale. UE ca entitate nu a ratificat acest protocol.

Fundația Europeană pentru Îmbunătățirea Condițiilor de Viață și de Muncă: agenție a UE care oferă informații, consiliere și expertiză cu privire la aspecte sociale, legate de ocuparea forței de muncă și de muncă.

Indicator de realizare: variabilă măsurabilă care oferă informații în vederea evaluării livrabililor sau a realizărilor unui proiect.

Indicator de rezultat: valorile utilizate pentru a măsura rezultatele generate de proiectele sprijinite sau rezultatele obținute la nivel de program operațional.

Obiective de dezvoltare durabilă: în 2015, ONU a adoptat Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, care a fost ulterior ratificată de toate statele membre ale UE. Obiectivele de dezvoltare durabilă menționează în mod explicit persoanele cu dizabilități (obiectivul 4 privind educația, obiectivul 8 privind creșterea economică și ocuparea forței de muncă, obiectivul 10 privind egalitatea, obiectivul 11 privind accesibilitatea așezărilor umane și obiectivul 17 privind colectarea datelor). Alte obiective se referă la persoanele aflate în situații vulnerabile, un concept care include persoanele cu dizabilități.

Pilonul european al drepturilor sociale: cadrul menit să asigure drepturi sociale noi și mai eficiente pentru cetățenii UE.

Program operațional: cadru pentru implementarea proiectelor finanțate de UE în domeniul coeziunii într-o perioadă dată, reflectând prioritățile și obiectivele stabilite în acordurile de parteneriat încheiate între Comisie și fiecare stat membru.

Recomandări specifice fiecărei țări: orientări anuale pe care Comisia le adresează, în cadrul semestrului european, fiecărui stat membru în parte cu privire la politicile sale macroeconomice, bugetare și structurale.

Semestrul european: ciclu anual care oferă un cadru pentru coordonarea politicilor economice ale statelor membre ale UE și pentru monitorizarea progreselor.

Răspunsurile Parlamentului European, ale Consiliului Uniunii Europene, ale Comisiei Europene și ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

<https://www.eca.europa.eu/ro/publications/sr-2023-20>

Calendar

<https://www.eca.europa.eu/ro/publications/sr-2023-20>

Echipa de audit

Rapoartele speciale ale Curții de Conturi Europene prezintă rezultatele auditurilor sale cu privire la politicile și programele UE sau la diverse aspecte legate de gestiune aferente unor domenii bugetare specifice. Curtea de Conturi Europeană selectează și concepe aceste sarcini de audit astfel încât impactul lor să fie maxim, luând în considerare riscurile la adresa performanței sau a conformității, nivelul de venituri sau de cheltuieli implicat, evoluțiile viitoare și interesul politic și public.

Acest audit al performanței a fost efectuat de Camera de audit II – cameră specializată pe domeniile de cheltuieli aferente investițiilor pentru coeziune, creștere și incluziune – condusă de doamna Annemie Turtelboom, membră a Curții de Conturi Europene. Auditul a fost condus de domnul Stef Blok, membru al Curții de Conturi Europene, asistat de Johan Adriaan Lok, șef de cabinet, și Laurence Szwajkajzer, atașată în cadrul cabinetului; Pietro Puricella și Maria Eulàlia Reverté I Casas, manageri principali; Aleksandra Klis-Lemieszonek, coordonatoare; Luis de la Fuente Layos, coordonator-adjunct; Marjeta Leskovar și Nils Odins, auditori. Iulia-Mihaela Vlădoianu a asigurat sprijin lingvistic. Olga Ioannidou, responsabilă pentru diversitate și incluziune din cadrul Curții, a furnizat sprijin în legătură cu aspectele legate de incluziune și de egalitate.

De la stânga la dreapta: Iulia-Mihaela Vlădoianu, Luis de la Fuente Layos, Laurence Szwajkajzer, Johan Adriaan Lok, Aleksandra Klis-Lemieszonek, Stef Blok, Maria Eulàlia Reverté I Casas, Pietro Puricella, Marjeta Leskovar.

DREPTURI DE AUTOR

© Uniunea Europeană, 2023

Politica Curții de Conturi Europene referitoare la reutilizare este definită în **Decizia nr. 6-2019 a Curții de Conturi Europene** privind politica în materie de date deschise și reutilizarea documentelor.

Cu excepția cazului în care se precizează altceva (de exemplu, într-o mențiune separată indicând drepturile de autor), conținutul elaborat de Curtea de Conturi Europeană pentru care UE deține drepturile de autor face obiectul licenței **Creative Commons Atribuire 4.0 Internațional (CC BY 4.0)**. Prin urmare, ca regulă generală, reutilizarea este autorizată cu condiția menționării adecvate a autorilor și a indicării eventualelor modificări. Reutilizatorul conținutului elaborat de Curtea de Conturi Europeană nu poate altera sensul sau mesajul inițial. Curtea de Conturi Europeană nu răspunde pentru eventualele consecințe ale reutilizării.

Este necesar să obțineți o permisiune suplimentară în cazul în care un anumit conținut prezintă persoane fizice ce pot fi identificate, de exemplu în cazul fotografiilor în care apar membri ai personalului Curții de Conturi Europene sau în cazul în care conținutul include lucrări ale unor terți.

Dacă se obține o astfel de permisiune, ea anulează și înlocuiește permisiunea de natură generală menționată mai sus și va indica în mod clar eventualele restricții de utilizare.

Pentru a utiliza sau a reproduce un conținut pentru care UE nu deține drepturile de autor, poate fi necesar să obțineți o permisiune în acest sens direct de la titularii drepturilor de autor.

Programele informatice sau documentele care fac obiectul unor drepturi de proprietate industrială, cum ar fi brevetele, mărcile, desenele și modelele înregistrate, logourile și denumirile, sunt excluse din politica Curții de Conturi Europene referitoare la reutilizare.

Familia site-urilor instituționale ale Uniunii Europene care sunt incluse în domeniul europa.eu oferă linkuri către site-uri terțe. Deoarece Curtea de Conturi Europeană nu are control asupra acestor site-uri, sunteți încurajați să verificați politica aplicată de ele în ceea ce privește respectarea vieții private și drepturile de autor.

Utilizarea logoului Curții de Conturi Europene

Logoul Curții de Conturi Europene nu poate fi utilizat fără acordul prealabil al Curții de Conturi Europene.

HTML	ISBN 978-92-849-0688-8	ISSN 1977-5806	doi: 10.2865/51540	QJ-AB-23-020-RO-Q
PDF	ISBN 978-92-849-0243-9	ISSN 1977-5806	doi: 10.2865/764175	QJ-AB-23-020-RO-N

Aproximativ un sfert dintre cetățenii UE au una sau mai multe dizabilități pe care le-au declarat ei înșiși. Pentru a ajuta statele membre să vină în sprijinul lor, UE a adoptat strategii destinate acestei categorii. Curtea a evaluat dacă Comisia luase măsuri eficace pentru a sprijini aceste persoane. Impactul acțiunii UE în acest domeniu a fost limitat, iar valorile indicatorilor principali nu s-au îmbunătățit în mod semnificativ. Criteriile pentru recunoașterea statutului de persoană cu handicap diferă de la un stat membru la altul, iar datele statistice nu sunt comparabile, ceea ce poate submina recunoașterea reciprocă. Strategia 2021-2030 stabilește obiective în materie, dar unele probleme rămân nesoluționate, iar sistemul de monitorizare existent nu arată în ce mod contribuie finanțarea din partea UE la îmbunătățirea vieții persoanelor cu dizabilități. Curtea recomandă Comisiei să obțină mai multe date comparabile, să ia măsuri pentru a facilita recunoașterea reciprocă a statutului de persoană cu handicap și să revizuiască legislația UE pentru a evalua conformitatea acesteia cu Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități. De asemenea, Curtea recomandă instituțiilor UE să măsoare progresele înregistrate în ceea ce privește includerea persoanelor cu dizabilități în forța lor de muncă.

Raport special al Curții de Conturi Europene prezentat în temeiul articolului 287 alineatul (4) al doilea paragraf TFUE.

CURTEA DE
CONTURI
EUROPEANĂ

Oficiul pentru Publicații
al Uniunii Europene

CURTEA DE CONTURI EUROPEANĂ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Întrebări: eca.europa.eu/ro/contact
Website: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors